

Osavuosisikatsaus

30.4.2024

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Sisällysluettelo

1	HYVINVOINTIALUEJOHTAJAN KATSAUS	2
2	HENKILÖSTÖKATSAUS.....	3
3	TALOUSKATSAUS	8
3.1	Hyvinvointialueen tuloslaskelma ja ennuste	9
4	HYVINVOINTIALUEEN TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TILANNE	10
5	TOIMIALOJEN TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET KATSAUKSET	13
5.1	Aluehallituksen toimiala.....	13
5.2	Terveys- ja sairaanhoitopalvelut.....	16
5.3	Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	23
5.4	Perhe- ja sosiaalipalvelut	29
5.5	Pelastustoimen palvelut	36
5.6	Tukipalvelut.....	41
6	TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN TILANNE	47
7	ILMIÖBUDJETOINTI	50
8	INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU	55
9	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	56
10	KATSAUS HYVINVOINTIALUEEN OMISTAMIEN YRITYSTEN TILANTEESEEN	57
11	LIITTEET	59
11.1	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä selonteko riskienhallinnan järjestämisestä	59
11.2	Omavalvontaraportti, erillinen liiteasiakirja	68

1 HYVINVOINTIALUEJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2024 toimintaa on leimannut talouden odotettua suuremmat haasteet. Hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä vuodelta 2023 on noin 1,35 miljardia euroa. Tämä kertoo erittäin vaikeasta lähtötilanteesta koko maassa; sosiaali- ja terveystoimeen sekä pelastukseen kohdistuvat kustannukset ovat olleet arvioitua suuremmat. Vuoden 2023 rahoitus ei vastannut hyvinvointialueille siirtyneiden toimintojen todellisia kustannuksia. Kaikki alueet ovat joutuneet tekemään suuria säästösuunnitelmia. Hyvinvointialueiden johtajien arvion mukaan vuoden 2024 alijäämä tulisi ilman tasapainottamistoimia olemaan yli 1,6 miljardia euroa. Hyvinvointialueiden talouden tasapainottamistoimilla tästä pystytään kattamaan korkeintaan puolet. Päijät-Hämeen hyvinvointialueella talousarvio 2024 sisälsi noin 18 miljoonan euron talouden tasapainottamistoimenpiteet. Näiden toimenpiteiden toteutumaennuste on tällä hetkellä noin 15,3 miljoonaa euroa. Huolimatta tasapainottamistoimien varsin hyvästä toteutumasta talousarvion merkittävä ylittyminen on todennäköistä muusta toiminnasta johtuvasta ylityshäistä. Hyvinvointialueen tulosennuste on tällä hetkellä noin 56 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Rahoitus ei ole riittävä nykyisen palveluvalikoiman ylläpitämiseen. Merkittävin syy ongelmiin on kustannusten merkittävä nousu; eniten sitä aiheuttavat toteutuneet palkankorotukset, jotka heijastuvat myös moniin ostopalveluihin. Kustannusten nousu on ollut yli 8 %. Talouden tasapainottamisen toteuttamista pitäisi suunnitella pidemmällä aikavälillä, alijäämän kattamisvelvoite on aikataulullisesti kohtuuton. Päijät-Hämeessä talous saadaan tasapainoon, mutta alijäämää ei pystytä kattamaan vuoden 2025 aikana.

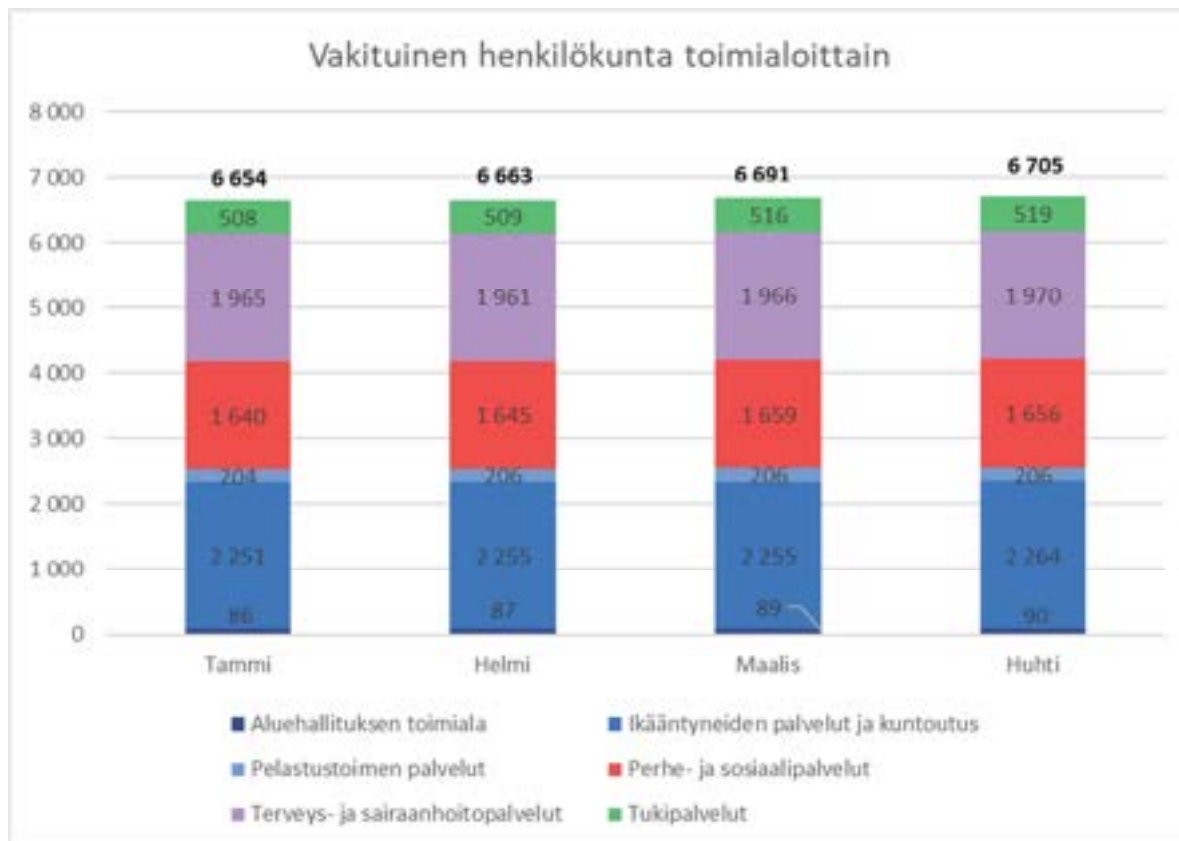
Kustannustason korjaukseen ei riitä yksinomaan toiminnan tehostaminen. Tarvitaan päätöksiä myös siitä, mitä palveluita julkisin varoin tulee toteuttaa. Lakisääteisten tehtävien määrää tulisi laskea. Henkilöstöresurssi on edelleen merkittävin toimintaa rajoittava tekijä ja tämä on huomioitava palveluverkkoa päivitettäessä. Tehtävää työtä on vähennettävä ennen kaikkea osaajapulan vuoksi. Päijät-Hämeen hyvinvointialueella henkilöstömäärä on noussut; kallista vuokratyötä, erilliskorvauksia ja lisätöitä on pyritty vähentämään ja lisäämään normaali työajalla tehtävän työn määrää. Vuokra- ja lisätyön määrä ei ole vielä vähentynyt toivotulla tavalla.

Hallituksen kehysriihen päätökset eivät ole kaikki otettavissa käyttöön. Muutokset ovat oikean suuntaisia, mutta eivät riittäviä. Hoitajamitoituksen kevennys on toteutettavissa oman toiminnan osalta, mutta sen siirtäminen palvelusopimukseen ei täysin onnistu. Hoitotakuun keventämisestä ei ole vastaavaa hyötyä saavutettavissa. Kansallinen päätös perustason palveluiden saatavuuden parantamisesta vaarantuu, eikä ole mielekästä eikä kustannustehokasta kasvattaa jonoja.

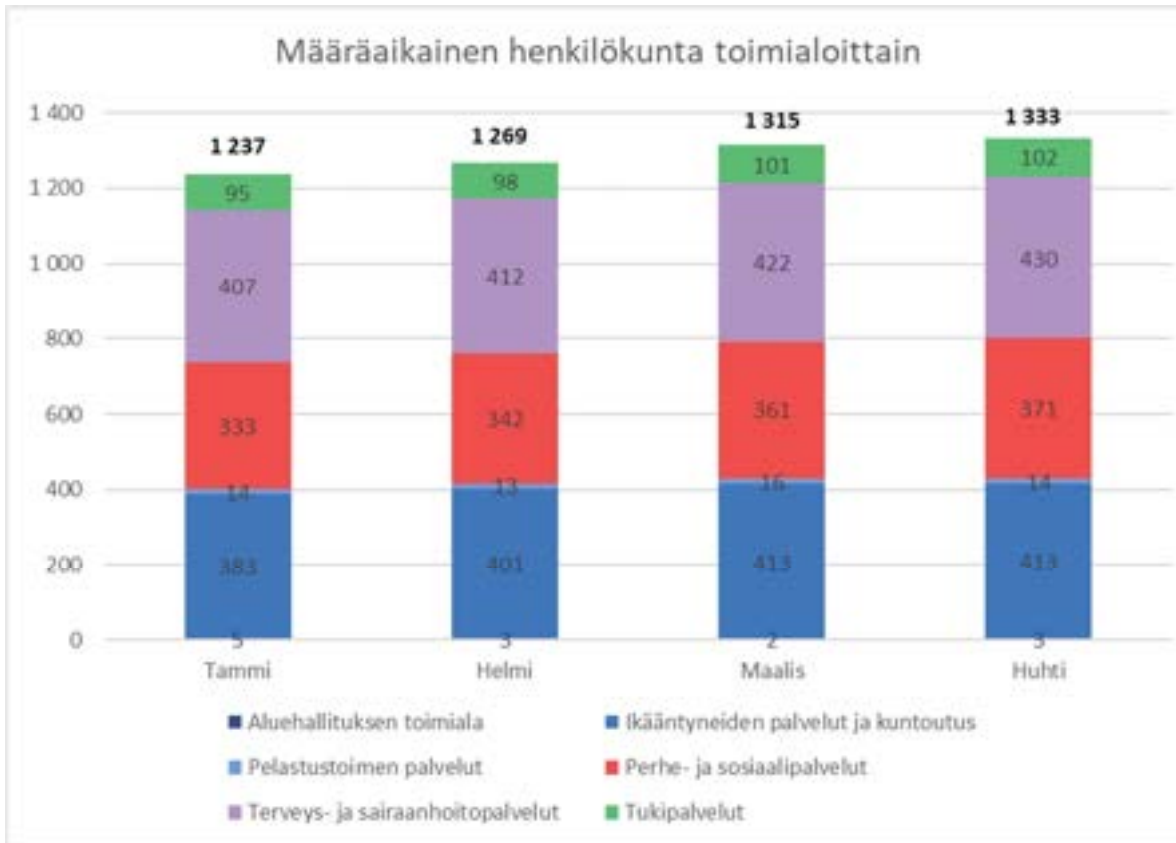
Henkilöstöohjelman toimeenpanoa on toteutettu nyt vuoden ajan. Aluehallitus hyväksyi huhtikuussa 2023 henkilöstöohjelman toimeenpanosuunnitelman vuosille 2023–2025. Henkilöstöohjelman päämääränä on, että hyvinvointialue on alan paras julkinen työpaikka Suomessa. Tavoite on erittäin haastava nykyisessä toimintaympäristössä. Henkilöstöohjelman toimeenpanon onnistumisessa tarvitsemme koko henkilöstöä. Haasteista huolimatta perustoiminnat on saatu turvattua. Hoidon saatavuus ei ole toivotulla tasolla. Jonot ovat kasvaneet, mutta palvelut pystytään pääsääntöisesti toteuttamaan kohtuullisessa ajassa.

2 HENKILÖSTÖKATSAUS

Hyvinvointialueella työskenteli huhtikuun lopussa yhteensä 8 038 henkilöä (7 822 työntekijää huhtikuu 2023). Henkilöstöstä 83 % oli vakituisia ja 17 % määräaikaisia. Sairauspoissaolopäivien lukumäärä huhtikuun lopussa oli 20,7 päivää/henkilötyövuosi (21,5 päivää/henkilötyövuosi huhtikuu 2023). Henkilöstön keski-ikä oli 44,3 vuotta.

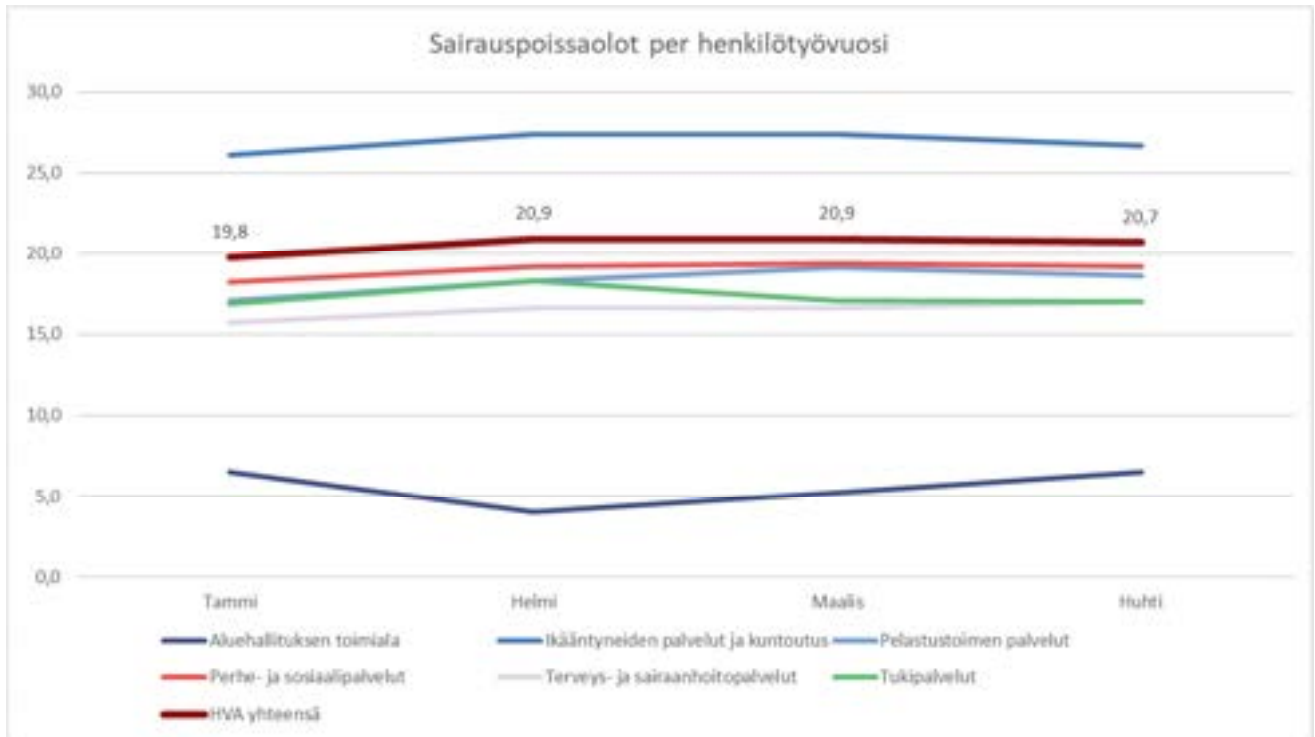
Kuva 1. Vakituinen henkilökunta toimialoittain tammi-huhtikuu 2024.

Kuva 2. Määräaikainen henkilökunta toimialoittain tammi-huhtikuu 2024.

HTV-määrät toimialoittain	Tot 01-04		
	TA2024	2024	Tot %
Aluehallituksen toimiala	95,2	29,2	30,7
Ikäntyneiden palvelut ja kuntoutus	2 381,5	786,3	33,0
Pelastustoimen palvelut	215,4	67,8	31,5
Perhe- ja sosiaalipalvelut	1 918,9	596,8	31,1
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	2 111,7	692,3	32,8
Tukipalvelut	598,3	191,6	32,0
HVA yhteensä	7 321,0	2 364,0	32,3

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet 0,8 päivää/henkilötyövuosi viime vuoden vastaavasta ajasta. Työkykyjohtamisen eteen tehty työ jatkuu.

Kuva 3. Sairauspoissaolot toimialoittain.

* sisältää vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön kk-palkat sekä henkilöstön vuokrauksen; ei sisällä erilliskorvauksia eikä sivukuluja

Henkilöstöohjelman toimeenpanon toteutuminen

Henkilöstöohjelman toimeenpanoa on toteutettu vuosi. Aluehallitus hyväksyi 17.4.2023 henkilöstöohjelman toimeenpanosuunnitelman vuosille 2023–2025. Henkilöstöohjelman päämääränä on, että hyvinvointialue on alan paras julkinen työpaikka Suomessa. Henkilöstöohjelman toimeenpanon onnistumisessa tarvitsemme koko henkilöstöä. Henkilöstöohjelma on muodostunut toiminta- ja johtamiskulttuurin muutoksen ympärille.

Henkilöstöohjelmasta on viestitty säännöllisesti intrassa ja sosiaalisen median alustoilla. Aluevaltuustolle raportointiin 18.3.2024 iltakoulussa henkilöstöohjelman toimeenpanon tilannekatsauksesta. Viestinnässä on erityisesti kiinnitetty huomiota työyhteisö- ja työnhakijaviestintään. Erityisesti henkilöstön jakamat onnistumiset työntekijöiden arjesta ja erilaisista tapahtumista ovat vahvistuneet. Työntekijälähettiläät ovat aktiivisesti lähteneet viestimään erilaisista teemoista ja arjestaan. Kaikessa viestinnässä ovat onnistumiset ja käytännön esimerkit yksiköiden arjesta näyttäneet suuntaa. Johtamis- ja toimintakulttuurin muutos on arjen asioiden ympärillä tapahtuvaa muutosta ja yhdessä tekemistä. Hyvien käytänteiden ja onnistumisten viestinnän kautta pääsemme jakamaan ideoita koko organisaatioon hyötykäyttöön.

Henkilöstöohjelman toimeenpanossa on edetty hyvin. Henkilöstökyselyjen pohjalta toimialoilla on käynnistetty kehittämistoimenpiteet oppimista edistävän toiminta- ja johtamiskulttuurin uudistamiseksi. Henkilöstön kanssa on pohdittu, miten edistetään hyvän työpäivän onnistumista ja positiivista asiakaskokemusta sekä mitä uusi toimintatapa kullekin konkreettisesti tarkoittaa. Vastaukset ja konkretia on syntynyt yhdessä kokeilemalla ja oppimalla. Perinteisiä palvelutuotannon ja johtamisen rakenteita on uudistettu sekä purettu aikavarkaita, jotta jää tilaa tiimeittäin ottaa käyttöön oppimista ja jatkuvaa kehittämistä edistävät oman työn sujuvoittamistoimenpiteet ja palaverikäytännöt. Hyviä kokemuksia on syntynyt paljon ja niitä on tarkoitus lähteä monistamaan yli organisaatioarjojen.

Henkilöstö- ja tukipalveluiden kehittämistä uuden toimintamallin tukemiseksi on edistetty suunnitellusti. Rekrytointipalveluihin luotiin tuotantotapa-analyysi siitä, miten rekrytointipalvelut kannattaa järjestää tulevaisuudessa. Tällä hetkellä toimintaa kehitetään edelleen ja tehdään tarkempaa toimintasuunnitelmaa asiasta. Työnantajamielikuvan edistäminen on jatkunut monella eri tavalla, muun muassa uratarinoiden kautta ja rekrytointitapahtumiin osallistumalla. Mahdollisuus kouluttautua lähihoitajasta sairaanhoitajaksi on herättänyt myös paljon kiinnostusta henkilöstössä ja on samalla yksi hyvä esimerkki urapolkumahdollisuudesta. Urapolkuja on kuvattu ja toisaalta kuljettukin jo. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat on samalla otettu käyttöön toimialoilla. Rekrytoinnissa oli auki 665 tehtävää ja näihin tuli yhteensä 4 871 hakemusta. Vakinaisten työntekijöiden lähtövaihtuvuus oli 2,12 %.

Uusi työterveyshuollon palveluntuottaja Pihlajalinna aloitti työterveyshuollon palveluntuottajana 1.4.2024. Palveluntuottajan vaihdos onnistui suunnitelmien mukaisesti. Työhyvinvoinnin tukemiseksi työterveysportaali on otettu käyttöön. Esihenkilöille tulee käyttöön työkykysovellus henkilöstön työkyvyn tukemiseen. Työkykyjohtamisen osaamista, tuetaan järjestämällä esihenkilöille erillistä työkykyjohtamisen valmennusta. Työkykyjohtamisen uuden toimintamallin kehittäminen käynnistettiin Kevan, Pihlajalinnan sekä Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus - toimialan kanssa.

Esihenkilöiden Reilun johtamisen- valmennuskokonaisuus käynnistyi toukokuussa 2024 esihenkilöiden yhteisellä Kick off -tilaisuudella ja varsinaiset valmennukset alkavat syksyllä 2024. Valmennuksen aiheina ovat muun muassa Esihenkilötyö sekä yhdessä oppiminen ja valmentava johtaminen.

Työntekijäkokemuksen mittaaminen käynnistyy myös syksyllä. Työfiilistä mitataan kerran kuukaudessa ja Työterveyslaitoksen Mitä kuuluu -kysely toteutetaan kahden vuoden välein. Lisäksi otetaan käyttöön tai päivitetään kyselyt perehdytyksen onnistumisesta, kokemus ja toiveet työuran aikana sekä lähtökysely. Näin saamme esihenkilöille ja koko työyhteisölle tietoa henkilöstövoimavarojen tilanteesta organisaation kehittämiseksi.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän aikaiset palkkaharmonisaation takautuvat palkkasaatavat ovat olleet maksussa henkilöstölle. Neuvottelutoiminta on jatkunut keväällä vilkkaana. Alkuvuodesta on neuvoteltu uusista paikallisista sopimuksista, erilliskorvauksista ja 1.6. voimaan tulevista valtakunnallisista sopimuskorotuksista ja -eristä sekä rakennettu lääkäreiden uraporraspalkkajärjestelmää. Uuden työvuorosuunnittelun toimintamallin ja järjestelmän käyttöönotto on edennyt suunnitellusti.

Palkitsemisjärjestelmästä tehtiin henkilöstökysely vastausprosentin ollessa noin 14 %. Kokonaisuutena palkitsemisjärjestelmää pidettiin hyvänä. Kyselyn perusteella henkilöstö on tyytyväinen henkilöstöetuuksiin (80 % vastaajista) ja 82 % tuntee työnantajan henkilöstöetuudet. Erityisen tyytyväisiä oltiin e-passi- ja lomaetuihin sekä työsuhdepolkupyöräetuun. Parannettavaa on pika- ja kertapalkitsemisen käytössä ja työyhteisöjen viestinnässä palkinnon käytännöistä.

Henkilöstöohjelma etenee kokonaisuutena, vaikka osittaista hidastumista on ajoittain ollut. Matka julkisen alan parhaaksi työpaikaksi etenee kuitenkin päämäärätietoisesti.

3 TALOUSKATSAUS

Päijät-Hämeen hyvinvointialue on aloittanut järjestämisvastuullisena palveluntuottajana nyt toisen toimintavuotensa. Toiminnan käynnistymiseen liittyneet siirrot ja muutokset ovat pääosin takanapäin. Toki muutoksia toiminnassa tapahtuu jatkuvasti, mistä yhtenä voidaan mainita ensihoidon toiminnan siirtyminen vuoden alusta Pelastustoimen palvelut toimialalta Terveys- ja sairaanhoitopalvelut toimialalle.

Hyvinvointialueen vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio laadittiin 33,6 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Aluevaltuuston 22.4.2024 hyväksymässä muutostalousarviossa alijäämä pieneni 9,1 miljoonaa euroa 24,6 miljoonaan euroon. Muutostalousarvion perusteet olivat teknisiä.

Talousarvio 2024 sisälsi noin 18 miljoonan euron talouden tasapainottamistoimenpiteet. Näiden toimenpiteiden toteutumaennuste on tällä hetkellä noin 15,3 miljoonaa euroa. Tasapainottamistoimenpiteiden vajauksen osalta ja niiden lisäksi ryhdytään kaikkiin tarvittaviin toimiin. Huolimatta tasapainottamistoimien varsin hyvästä toteutumasta, talousarvion ylittyminen on todennäköistä.

Talousarvion laadinnassa huomioitu toimintakulujen nousuprosentti tasapainottamistoimet huomioiden vastasi reilun kahden prosentin kulujen kasvuvauhtia ilman kustannusneutraaleja hankeeriä verrattuna vuoden 2023 tilinpäätökseen. Toimintakulujen nousuprosentti on talousennusteiden valossa osoittautumassa liian pieneksi. Palveluiden ostojen voimakas kulujen kasvu 16 % viime vuoteen verrattuna sekä henkilöstökulujen kasvuvauhti 9 % ovat selittäviä tekijöitä. Henkilöstökulujen kasvua selittää palkkojen voimakas nousu, joka on ollut noin 6 % sekä henkilötyövuosien kasvu noin 4,4 %. Henkilöstökulumäärän kasvu johtuu osaltaan hankerahoituksella työskentelevien määrän kasvusta sekä pyrkimyksestä vähentää vuokratyövoiman käyttöä. Kaiken kaikkiaan toimintakulut ovat nousseet noin 12 % viime vuoden vastaavalla jaksolla. Asiakaspalveluiden ostojen ja sosiaali- ja terveyspalveluiden kulujen kasvu on myös ollut reilua mikä on perustunut kohonneeseen inflaatioon ja kohonneiden mitoitusten aiheuttamaan lisäresurssien tarpeeseen.

Hyvinvointialueen tulosennuste on tällä hetkellä 55,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ennuste sisältää edelleen riskiä myös tätä heikommasta tuloskehityksestä. Ennustetta arvioitaessa on toki muistettava, että se on laadittu vain neljän kuukauden toteumalukujen perusteella. Mikäli tulosennuste on edelleen kesäkuun tuloksen jälkeen reilusti alijäämäinen, on toimia talouden tasapainottamiseksi lisättävä välittömästi. Tällä hetkellä on jo kuitenkin selvää, että hyvinvointialue ei tule kattamaan taseeseen kertynyttä alijäämää voimassa olevan Lain hyvinvointialueesta 115 § mukaisessa ajassa vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä uusi tulosennuste huomioiden katettavaa alijäämää oli vuodelle 2025 yhteensä yli 100 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 osalta on varauduttava lisärahoituksen hakemiseen ja tavoitetasoksi asetettava nollatulos (tulojen ja menojen tasapaino), mikä vuodelle 2025 tuleva rahoituksen tason nousu 63 miljoonalla eurolla huomioiden on realistinen tavoite. Talouden tasapainottamiseen liittyvien uusien keinojen valikoima on rajallinen alueella, jossa pohjalla on jo integroitu sote kuntayhtymä ja missä alueen tarvevakioidut sote-kustannukset ovat jo maan toiseksi alimmat.

Hyvinvointialueen maksuvalmius on etupainotteisen lainapolitiikan vuoksi erinomainen. Investointien toteutukset etenevät pääosin aikataulussa. Valtion suorittama investointisuunnitelmaohjaus on osoittautunut byrokraattiseksi ja työllistäväksi.

3.1 Hyvinvointialueen tuloslaskelma ja ennuste

Milj. €	Voimassa oleva talousarvio 2024	Tot 01 - 04 2024	Tot-%	TP ennuste	Ennuste
Toimintatuotot	148,5	46,8	31,5 %	153,2	
Myyntituotot	32,3	10,4	32,4 %	34,2	
Maksutuotot	77,7	27,0	34,7 %	80,4	
Tuet ja avustukset	24,9	4,9	19,8 %	25,2	
Muut toimintatuotot	13,6	4,4	32,3 %	13,4	
Toimintakulut	-1 040,2	-338,9	32,6 %	-1 077,0	
Henkilöstökulut	-453,2	-136,4	30,1 %	-464,5	
Palvelujen ostot	-450,5	-155,1	34,4 %	-472,9	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-70,0	-24,5	34,9 %	-72,5	
Avustukset	-9,8	-3,3	33,7 %	-9,2	
Muut toimintakulut	-56,7	-19,7	34,8 %	-57,9	
Toimintakate	-891,7	-292,1	32,8 %	-923,8	
Valtion rahoitus	893,2	297,7	33,3 %	893,1	
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,3	0,0	-0,9 %	-0,6	
Vuosikate	0,2	5,6	***	-31,2	
Poistot ja arvonalentumiset	-24,8	-7,0	28,3 %	-24,6	
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0 %	0,0	
Tilikauden tulos	-24,6	-1,4	5,8 %	-55,8	
Poistoeron ja varausten muutos	0,0	0,0	0,0 %	0,0	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-24,6	-1,4	5,8 %	-55,8	

4 HYVINVOINTIALUEEN TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TILANNE

Hyvinvointikuntayhtymän sitovat tavoitteet talousarvio 2024

Tilanne 30.4.2024

Etenee suunnitellusti / valmis
 Etenee, mutta on alle tavoitteen
 Ongelmia / ei aloitettu
 Ei mitattavissa / ei tietoa arviointihetkellä

Vaikuttavat, kustannustehokkaat ja saavutettavat palvelut sekä erinomainen asiakaskokemus

Tavoite	Mittari	Tilanne 30.4.2024	Kommentit
Palvelun saatavuus paranee, odotusaika lyhenee.	Terveys- ja sairaanhoitopalvelut:		
	- Avosairaanhoito, kiireetön hoito kohtuujassa, 14 vrk	83 %	
	- Suun terveydenhuolto, kiireetön hoito kohtuujassa, 90 vrk	91 %	
	- Erikoissairaanhoito, yli 180 päivää hoitoa odottaneiden osuus 0 %	21 %	
	Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus:		
	- Palvelutarpeen arviointi 7 arkipäivän kuluessa	5,2 arkipäivää	
	- Palvelujen saatavuus vireillepanosta palveluun pääsyyn 3 kk kuluessa, ympärivuorokautinen palveluasuminen	32 vrk	
	- Terveydenhuollon lakisääteiset hoitopääsijat toteutuvat (kyllä/ei)	Ei	
	Perhe- ja sosiaalipalvelut:		
	- Toimeentulotuen käsittely 100 % 7 arkipäivän aikana	99 %	
	- Lapsiperhepalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely 100 % 7 arkipäivän aikana	98 %	
	- Lapsiperhepalvelujen palvelutarpeen arviointien valmistuminen 100 % 3kk aikana	54 %	Sosiaalityön rekrytointihaasteet vaikuttavat toteumaan. Toimenpiteitä käynnistetty ja valmisteilla tilanteen
	- Vammaispalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely 100 % 7 arkipäivän aikana	89 %	
- Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa vähintään 27,5 %	27,4 %		
- Opiskeluhoollon kuraattorin tai psykologin kanssa keskustelu 7 arkipäivän aikana	94 %		
- Psykiatrian ensikäyntiä yli 180 päivää jonottaneiden osuus 0 %	0 %		
- Nuorisopsykiatrian ensikäyntiä yli 90 päivää jonottaneiden osuus 0 %	0 %		
- Lastenpsykiatrian ensikäyntiä yli 90 päivää jonottaneiden osuus 0 %	2 %		

<p>Pelastuslaitoksen toimintavalmius on vähintään palvelutasopäätöksen mukainen ja pelastustoimen palvelutaso on turvattu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti.</p>	<p>Pelastustoimen palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I-riskiluokan alueella 50 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 6 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen - II-riskiluokan alueella 50 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 10 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen - III-riskiluokan alueella 50 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 20 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen 		<p>Pelastustoimen toimintavalmiusaikojen täyttymisprosentit toteutuivat tavoitteen mukaisesti. Ensimmäinen yksikön saavutettavuusaika-mittari jokaisessa riskiluokassa toteutui palvelutasopäätöksen mukaisesti.</p>
<p>Palveluiden järjestämistavat vastaavat todettuun palvelutarpeeseen.</p> <p>Palvelut on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti.</p>	<p>Avosairaanhoidon digiklinikakäynnit suhteessa avosairaanhoidon fyysisiin käynteihin vähintään 13 %</p> <p>Erikoissairaanhoidon elektiivisten läheteiden määrä ei kasva</p> <p>Väestöennusteeseen suhteutetut 75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kotona asuvien osuus vähintään 94 % - Säännöllisen kotihoidon kattavuus enintään 10 % - Ympäri vuorokautisen palveluasumisen kattavuus enintään 6 % <p>Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-20 vuotiaiden osuus alle 1,6 % vastaavan ikäisestä väestöstä</p> <p>Perhehoidon osuus kaikista hoitovuorokausista lastensuojelussa yli 45 %</p>	<p>17 %</p> <p>0 %</p> <p>94,4 %</p> <p>8,7 %</p> <p>5,6 %</p> <p>1,5 %</p> <p>45,1 %</p>	
<p>Hyvinvointialueen asiakaskokemustiedon keräämis-, hyödyntämis- ja seurantasprosessi on suunniteltu ja toimeenpantu.</p>	<p>Toteutuu / Ei toteudu</p>		<p>Asiakaskokemustiedon keräämiseen tarvittavan järjestelmän hankinta etenee suunnitellusti. Kilpailutus toteutettu ja neuvottelut valitun toimittajan kanssa yksityiskohdista käynnissä. Keräämis-, hyödyntämis-, ja seurantasprosessin suunnittelu käynnissä.</p>
<p>Palvelujen järjestämistapojen valinnat perustuvat tuotantotapojen analysointiin. Tuotantotapa-analyysi tehdään strategisista palvelukokonaisuuksista ja niistä palveluista, joissa tuotantotapojen systemaattinen arviointi on tarpeellista.</p>	<p>Toteutuneet tuotantotapa-analyysit toimialoittain. Tuotantotapa-analyysityökalu arvioidaan ja uudistetaan osana monituottajuusohjelman toimeenpanoa.</p> <p>Tuotantotapa-analyysi käytössä kaikilla toimialoilla / Tuotantotapa-analyysi käytössä osassa toimialoja / Tuotantotapa-analyysi ei käytössä toimialoilla</p>		<p>Tuotantotapa-analyysija toteutettu vuonna 2024 yhteensä 3: yksi PESO:ssa ja kaksi TUPA:ssa. Toteuma 2/5. Analyysityökalun arviointi ja uudistaminen on viety tavoitteeksi uuteen monituottajuus-ohjelmaan.</p>

Saavutettu asema alan parhaana julkisena työpaikkana

Tavoite	Mittari	Tilanne 30.4.2024	Kommentit
Henkilöstöohjelman ensimmäisen vaiheen toimenpiteet käytössä ja toisen vaiheen toimenpiteet toimeenpanossa.	Suunnitelma laadittu ja hyväksytty sekä toimeenpano käynnissä		
	Pitovoima, NPS mittarointi, suosittelu > 70% henkilöstöstä	Ei saatavilla	Mitä kuuluu - kysely käynnistyy 21.10.24
	Säännölliset työtyytyväisyyskyselyt, työtyytyväisyys > 7	Ei saatavilla	Mitä kuuluu - kysely käynnistyy 21.10.24
	Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus < 7 %	2,12 %	Viime vuonna 2,43% eli vaihtuvuus vähän pienentynyt.
	Sairauspoissaolopäivien lukumäärä/henkilötyövuosi < 20 kalenteripäivää	20,7	Viime vuonna 21,5 eli sairaslomien määrä pienentynyt 0,8htv

Luottamuksen avulla rakennettu, sujuva yhteistyö kuntien, yhteisöjen ja valtionhallinnon kanssa asukkaiden parhaaksi

Tavoite	Mittari	Tilanne 30.4.2024	Kommentit
Mekanismi kunta-, yritys ja yhdistysyhteistyöhön on käynnistetty (kuntatapaamiset, koulutus, lautakunnat ym.)	Rakenteet ja mallit olemassa ja kuvattu (kyllä/ei)		
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, osallisuutta ja yhdyspintatyötä tukevat rakenteet ja kumppanuudet.	Neuvottelukuntien sekä keskeisten teemakohtaisten yhdyspintaverkostojen tavoitteet asetettu ja vastuutahot nimetty. Lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet tuottavat päätösasioiden valmistelua tukevia esityksiä ja lausuntoja (kyllä/ei).		
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä osallisuuden vahvistamista suunnitellaan, toteutetaan, johdetaan tiedolla ja seurataan hyvinvointialueen toimialoilla ja alueellisessa yhteistyössä.	Hyte-standardit luotu ja hyväksytty Alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportointi tehty ja osallisuusohjelman toteutus käynnistetty.		

Kestävän kehityksen edistäminen

Tavoite	Mittari	Tilanne 30.4.2024	Kommentit
Ympäristöohjelman toteuttaminen suunnitelmallisesti.	Ympäristöohjelma auditoitu vuoden 2024 aikana / Sertifikaatti saavutettu / Ympäristö-ohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti		Suunnitelmaa toteutettu toimialoilla. Auditointi syksy 2024.
Kestävän kehityksen raportointi käytössä.	Kestävän kehityksen raportointi rakennettu ja käytössä		Sähköisen raportoinnin suunnitelma tehty ja toteutus käynnissä.
Kestävän kehityksen osaamisen kasvattaminen hyvinvointialueella.	Nimetty "kestävän ja ympäristöystävällisen palvelutuotannon" tukihenkilöt tulosyksiköihin. Tukihenkilöt toimivat verkostona.		Ympäristökumppaneita tulosyksiköissä 24 kpl ja verkostotapaamiset. Koko henkilöstölle koulutus PÄTEVÄssä.

5 TOIMIALOJEN TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET KATSAUKSET

5.1 Aluehallituksen toimiala

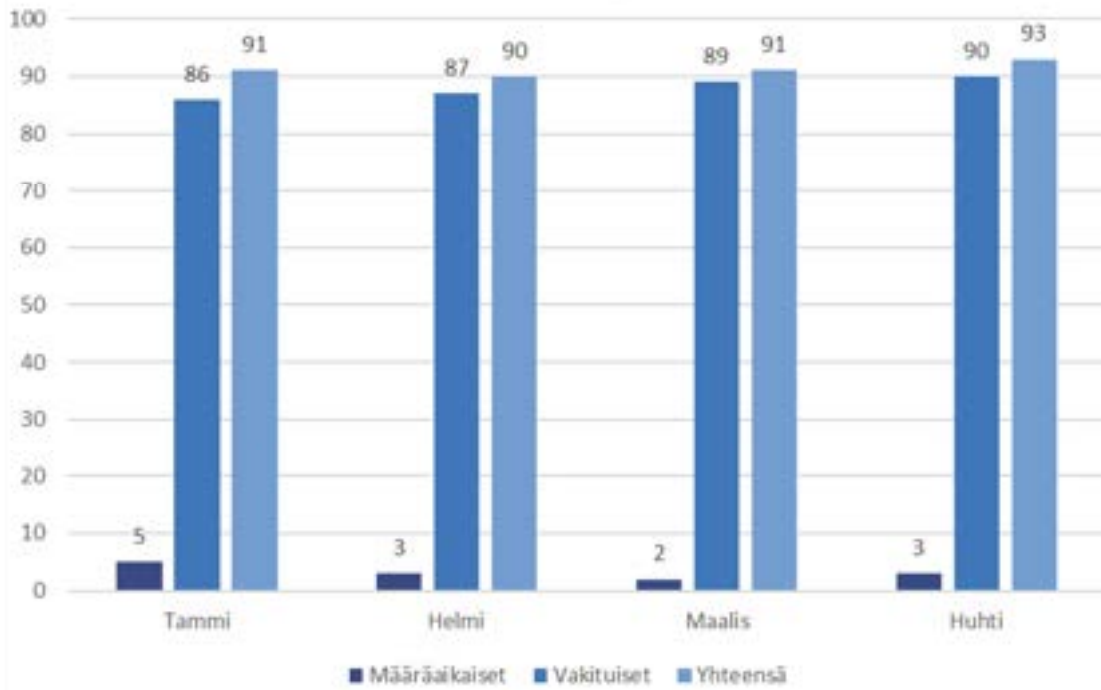
ALUEHALLITUS

Tuloslaskelma 1 000 €	Voimassa oleva talousarvio 2024	Tot 01 - 04 2024	Tot-%
Toimintatuotot	280	38	13,7 %
Myyntituotot	155	40	25,7 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	125	-1	-1,2 %
Toimintakulut	-16 972	-5 286	31,1 %
Henkilöstökulut	-7 567	-2 161	28,6 %
Palvelujen ostot	-8 312	-2 335	28,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-214	-64	29,8 %
Avustukset	-450	-410	91,2 %
Muut toimintakulut	-429	-316	73,7 %
Toimintakate	-16 692	-5 248	31,4 %
Valtion rahoitus	893 226	297 726	33,3 %
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 320	24	-1,8 %
Vuosikate	875 214	292 502	33,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	875 214	292 502	33,4 %

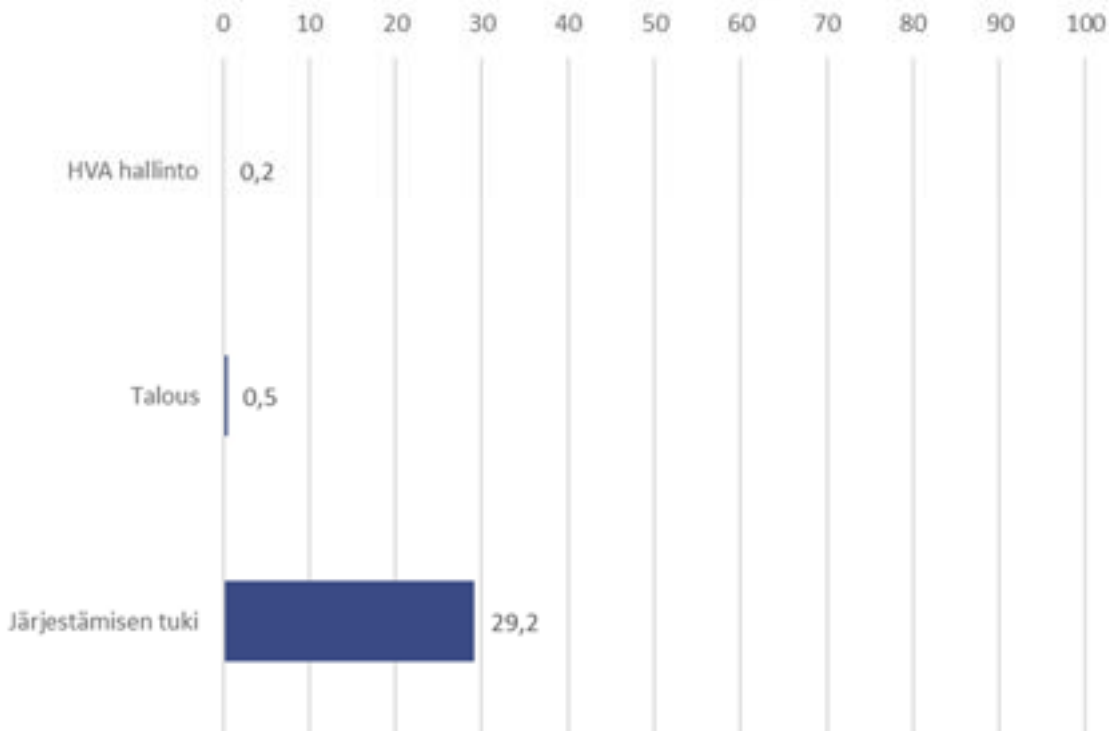
HTV-määrät tulosalueittain

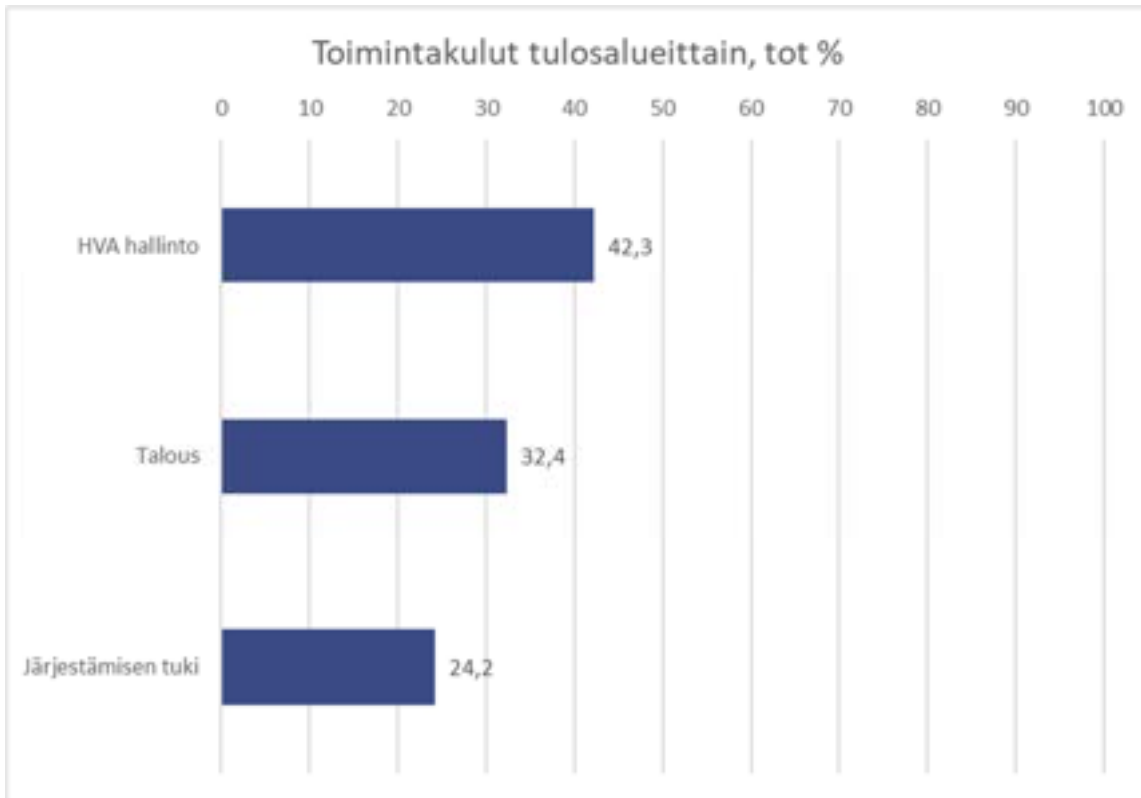
	Talousarvio	Kum tot 04-2024	Tot %
HVA hallinto	18,5	5,5	29,7
Talous	44,2	13,7	31,0
Järjestämisen tuki	32,5	10,1	31,1

Henkilöstömäärän kehitys kuukausittain

Toimintatuotot tulosalueittain, tot %

Aluehallitus, toimialajohtajan katsaus

Aluehallituksen toimialan tulosennuste on 0,77 miljoonaa euroa talousarviota parempi rahoituksen erien ansiosta. Toimintakate TA2024 mukainen sekä toimintatuotot ja toimintakulut toteutuvat 0,1 miljoonaa euroa pienempinä. Aluehallituksen toimialan talouden suunnitellut tasapainottamistoimenpiteet ovat toteutumassa varsin hyvin, ennusteen ja tavoitteen välinen ero on vain 60 tuhatta euroa.

Toimialan tulosalueet hallinto, talous ja järjestämisen tuki ovat toimineet normaalisti tukien demokraattista päätöksentekomallia sekä toimialoja niiden tehtävissään. Lisäksi tulosalueet ovat vastanneet talouden ja hallinnon prosessien toimimisesta sekä niihin liittyvien ohjeistuksen laatimisesta.

Hyvinvointialueen ensimmäinen omavalvonnan vuosikatsaus, joka sisältää palvelustrategian vuosiarvion on valmistunut. Omavalvontaohjelma on päivitetty 1.1.2024 voimaan tulleen Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) pohjalta. Osana sosiaali- ja potilasasiamiesten vuosiselvitystä on annettu toimialoille kehittämisehdotuksia, joiden toimeenpanosta raportoidaan syksyllä 2024. Kansallinen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian vuosiraportti, josta saadaan hyvinvointialueiden vertailutietoa, on valmistunut.

5.2 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

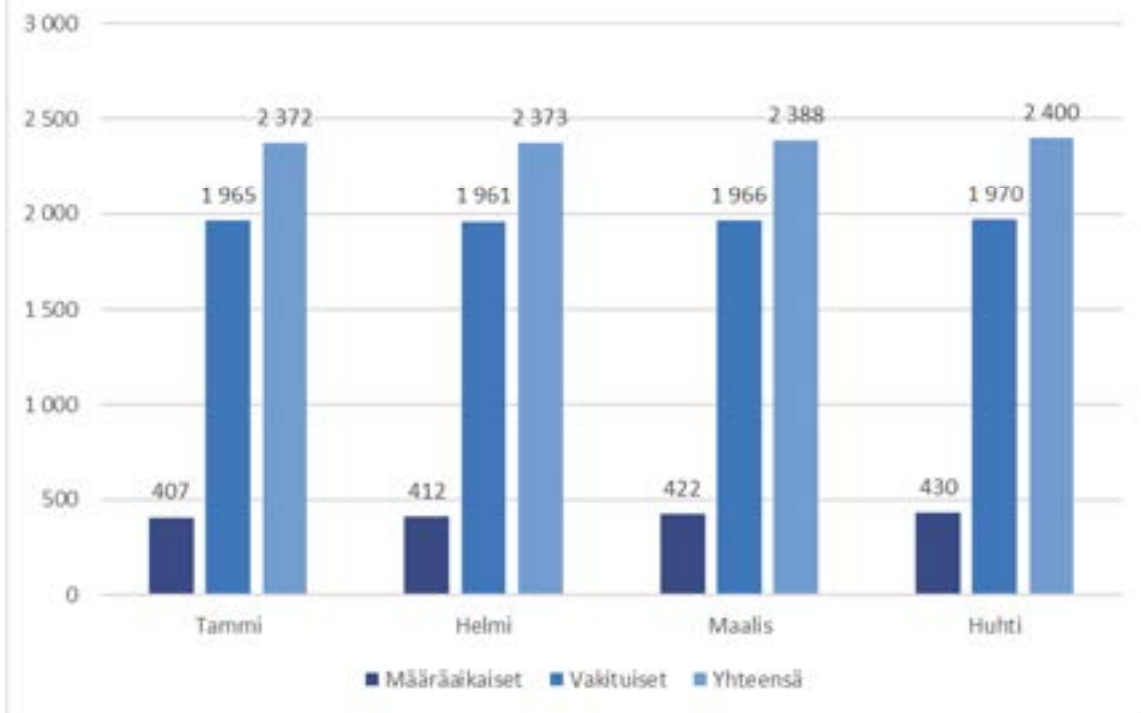
TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVELUT

Tuloslaskelma 1 000 €	Voimassa oleva talousarvio 2024	Tot 01 - 04 2024	Tot-%
Toimintatuotot	47 623	16 186	34,0 %
Myyntituotot	19 337	5 693	29,4 %
Maksutuotot	24 329	9 183	37,7 %
Tuet ja avustukset	3 170	1 103	34,8 %
Muut toimintatuotot	787	207	26,3 %
Toimintakulut	-359 067	-116 613	32,5 %
Henkilöstökulut	-156 556	-45 540	29,1 %
Palvelujen ostot	-147 591	-52 114	35,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 332	-17 818	34,7 %
Avustukset	-190	-12	6,3 %
Muut toimintakulut	-3 399	-1 129	33,2 %
Toimintakate	-311 444	-100 427	32,2 %
Rahoitustuotot- ja kulut	0	-1	
Vuosikate	-311 444	-100 427	32,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-5 689	-1 932	34,0 %
Tilikauden tulos	-317 133	-102 360	32,3 %

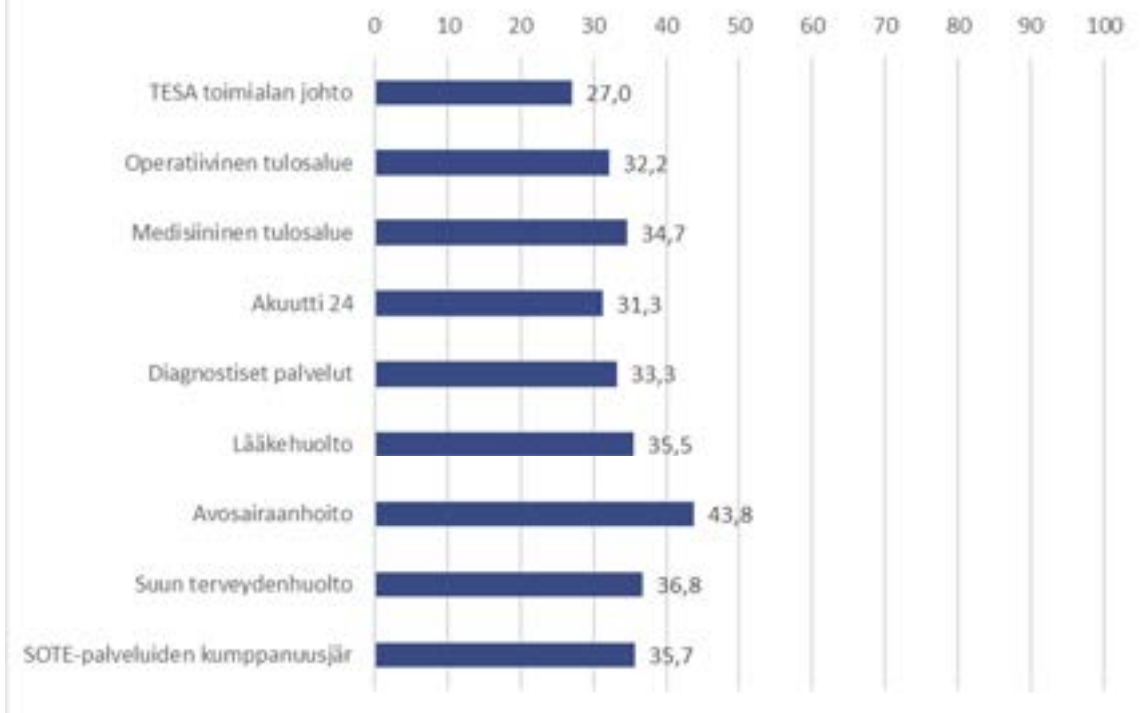
HTV-määrät tulosalueittain

	Talousarvio Kum tot 04-2024		Tot %
TESA toimialan johto	7,1	2,5	35,2
Operatiivinen tulosalue	877,4	287,3	32,7
Medisiininen tulosalue	386,3	123,4	31,9
Akuutti 24	390,5	140,7	36,0
Diagnostiset palvelut	112,3	34,9	31,1
Lääkehuolto	53,1	15,9	29,9
Avosairaanhoito	166,0	52,2	31,4
Suun terveydenhuolto	110,9	34,6	31,2
SOTE-palveluiden kumppanuusjär	8,2	0,8	9,8

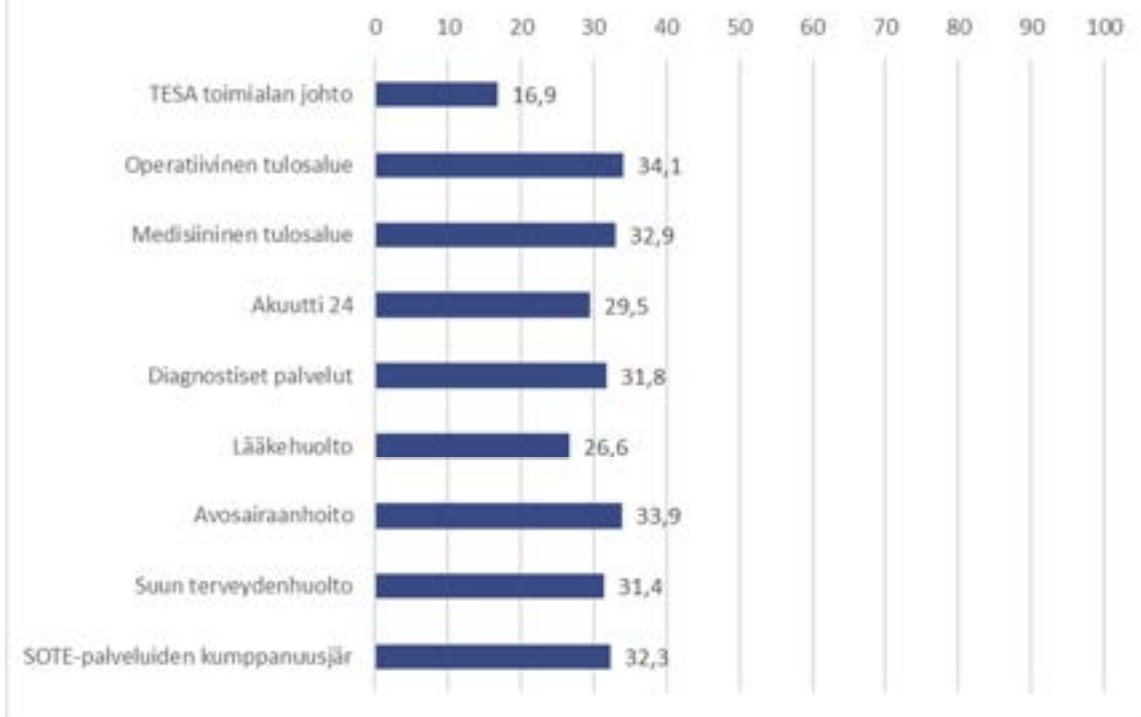
Henkilöstömäärän kehitys kuukausittain

Toimintatuotot tulosalueittain, tot %

Toimintakulut tulosalueittain, tot %

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toiminta	TA2024	Toteuma 2024	Toteuma-%	Laskennallinen TA:n toteuma-% *
Tuotannon volyymit				
Avosairaanhoito				
Käynnit	360 800	115 330	● 32,0 %	33,9 %
Etäasiointi	277 900	102 258	● 36,8 %	33,0 %
Konsultaatiot	129 500	45 273	● 35,0 %	32,8 %
Suun terveydenhuolto				
Suuhygienisti- ja hammashoitajakontaktit	69 200	25 134	● 36,3 %	36,8 %
Hammaslääkärikontaktit	127 700	48 233	● 37,8 %	33,5 %
Erikoissairaanhoito				
Hoitojaksot	31 900	9 800	● 30,7 %	32,9 %
Kontaktit, somatiikka	315 700	114 053	● 36,1 %	33,5 %
Akuutti 24				
Päivystyskäynnit	65 100	20 360	● 31,3 %	33,8 %
Päivystysapu 116117 -puhelut	77 000	23 413	● 30,4 %	33,3 %
Kotisairaalan kontaktit	22 500	6 639	● 29,5 %	34,6 %

* Laskennallinen TA:n toteuma-% laskettu historiatietojen perusteella

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toiminta		2024	
Muut tunnusluvut		Tavoite	Toteuma
Paljon palveluita käyttävien määrän vähentäminen			
Avosairaanhoito, yli 10 käyntiä / vuosi	-10 %		12 %
ESH-vuodeosastohoito, yli 3 ennakoimatonta hoitajaksoa / vuosi	-10 %		-6 %
Akuutti24, päivystys, yli 6 käyntiä / vuosi	-10 %		-16 %
ESH-poliklinikat, yli 10 käyntiä (ei sarjahoito) / vuosi	-10 %		8 %
Vuodeosastojen keskimääräinen nettokuormitus	82,5 - 87,5%		89,0 %
Keskimääräinen hoitoaika hoitajaksolla	< 3,0		3,4
Akuutti24, päivystys, potilaiden läpimenoaika alle 4 tunnissa	60 %		57 %
Ensihoito, päivystykseen kuljetettavien potilaiden määrä / v (kansalaistehtävät)	< 15 000		4 149
DRG-pistetuottavuus (vertailu edellisvuoteen)	2 % kasvu		*
Hyvinvointialueen sitovat tavoitteet		Tavoite	
Avosairaanhoito, kiireetön hoito kohtuujassa, 14 vrk	100 %		83 %
Suun terveydenhuolto, kiireetön hoito kohtuujassa, 90 vrk	100 %		91 %
Erikoissairaanhoito, yli 180 päivää hoitoa odottaneiden osuus	0 %		21 %
Avosairaanhoidon digiklinikkakäynnit suhteessa avosairaanhoidon fyysisiin käynteihin	≥ 13%		17 %
Erikoissairaanhoidon elektiivisten läheteiden määrä	≤ edellisvuonna		0 %

* Teknisten ongelmien vuoksi DRG-pistetuottavuutta ei voida raportoida

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut, toimialajohtajan katsaus

Alkuvuoden toimintatuotot ovat kertyneet hieman talousarviota korkeampina. Maksutuottojen ennuste on suunniteltua tasoa korkeampi ja toimintatuottojen ennustetaan kokonaisuutena ylittävän talousarvion 0,3 miljoonalla eurolla.

Toimialalla on viime syksystä lähtien toteutettu lukuisia tasapainottamistoimenpiteitä, jotka ovat alentaneet kustannuksia merkittävästi. Tasapainottamistoimenpiteillä on pyritty alentamaan esimerkiksi aineiden ja tarvikkeiden, laboratoriopalveluiden, lisätöiden sekä ulkopuolisten ostojen kustannuksia. Tasapainottamistoimenpiteiden ennustetaan toteutuvan hieman tavoitetasoa korkeampina. Toimenpiteiden kustannusvaikutus kuluvalle vuodelle on 6,7 miljoonaa euroa.

Tasapainottamistoimenpiteistä huolimatta toimialan toimintakuluihin ennustetaan 9,6–12,6 miljoonan euron ylityspainetta. Merkittävimmät ylityspaineet kohdistuvat palvelujen ostoihin ja erityisesti voimakkaasti kasvaneisiin asiakaspalvelujen ostoihin yliopistosairaaloista. Ylityspainetta kohdistuu myös laitteiden huolto- ja korjauskustannuksiin.

Henkilöstökustannusten ennustetaan kokonaisuutena ylittävän talousarvion, vaikka vakituisen henkilöstön palkat jäävät talousarviota pienemmiksi. Määräaikaisen henkilöstön palkoissa sekä erilliskorvauksissa on ylityspainetta siitäkin huolimatta, että lisätöiden määrää on vähennetty merkittävästi osana tasapainottamistoimenpiteitä. Työvoiman vuokrauksen kustannukset ovat puolestaan toteutuneet edellisvuotta pienempinä ja kustannukset tulevat jäämään alle suunnitellun tason.

Tarvikekustannusten ylityspaineet johtuvat pääosin hoitotarvikkeiden kasvaneista kustannuksista erityisesti hoitotarvikejakelussa. Lääkekustannukset ovat kasvaneet esimerkiksi syöpätaudeilla ja niiden ennustetaan ylittävän talousarvion tason.

Alkuvuonna operatiivisella tulosalueella oli polikliinisiä kontakteja 8 % enemmän kuin talousarviossa (6 % enemmän kuin edellisvuonna). Toiminnan vilkkaus näkyy osaltaan myös tilattujen kuvantamistutkimusten kappalemäärässä (+1 %). DRG-hoitajaksoja on toteutunut 6 % alle talousarviotason (5 % alle edellisvuoden kertymän), jossa osaltaan näkyy leikkausmäärien lasku. Leikkauksia tehtiin 4 149, joka on noin 300 edellisvuotta vähemmän. Alhaisempaa leikkausmäärää selittää erityisesti lisätöinä toteutettavien leikkausten alhaisempi määrä. Lyhytjätkihoitoisen kirurgian volyyymi on pysynyt edelleen edellisvuoden tasolla. Toiminnan vaikuttavuutta pyritään lisäämään arvioimalla aiempaa huolellisemmin suunniteltujen hoitojen oletetut hyödyt ja haitat.

Medisiinisellä tulosalueella polikliinisiä kontakteja oli alkuvuonna 8 % talousarviota enemmän, ja nousua oli 5 % vuoteen 2023 nähden. Polikliinista toimintaa kyettiin tehostamaan, sillä toimintalukujen nousu toteutui, vaikka lääkäreistä oli vajetta. Poliklinikoiden volyyminousu näkyy osaltaan kasvaneissa kuvantamistutkimusmäärissä (+4 %). DRG-jaksokertymä toteutui 8 % alle talousarviotason, mikä liittyy osin osastojen hoitajavajeeseen. Tämä ei kuitenkaan juuri vaikuttanut hoitotakuun toteutumiseen, sillä osastohoitoa vaativat potilaat saatiin lähes poikkeuksetta sijoitettua vuodepaikoille tai kotisairaalaan. Osastojen kuormitusasteet ovat palautuneet loppuvuoden 2023 korkeista lukemista maaliskuussa maltillisemmalle tasolle. Vuodeosastojen parantunut kuormitus tilanne heijastuu osaltaan myös yhteispäivystyksen läpimenoaikaan. Alkuvuonna alle 4 tunnin läpimenoaika on toteutunut 57 % potilaista (tavoite 60 %). Huhtikuussa toteuma on 59 %. Kotisairaalan lisääntyvä käyttö on keskeinen kehitystrendi vuodeosastohoidon vähentämiseksi vastaamaan käytävissä olevaa henkilökunnan määrää.

Erikoissairaanhoidon tulleiden läheteiden määrä oli viime vuoden tasolla (muutos 0 %). Läheteiden käsittely toteutui hyvin hoitotakuussa. Polikliiniset ensikäynnit toteutuivat useimmilla poliklinikoilla hyvin hoitotakuussa, mutta etenkin kirurgialla ja sisätaudeilla osa potilaista joutui odottamaan liian pitkään. Osa potilaista on joutunut odottamaan erikoissairaanhoidon kiireetöntä hoitoa, etenkin leikkaushoitoa yli hoitotakuun. Näiltä osin tilanne on ollut kohtalaisen vakaa viime syksystä alkaen, eli tilanne ei myöskään ole vaikeutunut lisätöiden olennaisen vähentämisen jälkeen.

Akuutti24 -tulosalueella yhteispäivystyksen käyntimäärät olivat 5 % alle talousarvion. Vuodesta 2019 alkaen fyysiset käynnit yhteispäivystyksessä ovat vähentyneet noin 40 % aktiivisen kehittämistyön tuloksena. Kuvantamisen käyttö on vähentynyt. Potilaita ohjataan ja hoidetaan yhä enemmän puhelimitse ja kotikäynnein, jolloin heiltä voidaan ottaa mm. laboratoriokokeita. Kotisairaalan toiminta on laajentunut. Ensihoidon tehtävät ovat vähentyneet. Ambulanssilla on tuotu alkuvuonna 12 % vähemmän potilaita kuin edellisvuonna. Obduktiossa vainajien säilytysajat ovat pidentyneet viime vuosina ja uutta kylmätilaa on otettu käyttöön.

Diagnostiset palvelut on alkuvuonna tuottanut noin 48 000 tutkimusta. Kokonaistutkimusmäärä on laskenut edellisvuoteen nähden noin 3 %. Viipalekuvausten määrä on jo pitkään noussut kestävämmällä tavalla. Tulosalueella on kannustettu vähentämään tutkimuksia, joilla ei ole juuri vaikuttavuutta eli joiden tekeminen ei oletettavasti vaikuta potilaan diagnostiikkaan ja hoitoon. Tietokonekuvausten määrä vähentyi alkuvuonna 3 % verrattuna vuoteen 2023. Magneettikuvausten määrä nousi 11 % eli enemmän kuin erikoissairaanhoidon polikliinisten käyntien määrä. Ultraäänikuvausten määrä väheni 1 %. Isotooppitutkimuksista PET-TT-tutkimusten määrä kasvoi 7 %. Erikoislääkärivajeen vuoksi on etenkin kuvantamisessa jouduttu käyttämään ostopalveluita. Lausuntojen tekeminen soveltuu hyvin myös etätöihin.

Lääkehuollon tulosalueen suoriteluvut kuten lääkevalmistuserät ja solunsalpaajien toimitusrivit olivat jokseenkin samalla tasolla kuin vuonna 2023. Laajentuneen älylääkekaappitoiminnan myötä lääkehuollolla on yhä suurempi rooli osastojen lääkevarastojen ylläpidossa.

Merkittävä osa perusterveydenhuollon vastaanottopalveluista tuotettiin pitkäkestoisin sopimuksiin perustuvien kumppanuusjärjestelyiden kautta. Harjun terveys tuotti avosairaanhoidon, suun terveydenhuollon ja perustason mielenterveyspalvelut Lahden, Hartolan, Iitin ja Kärkölan asukkaille. Terveystalo puolestaan vastasi Sysmän kunnan peruspalveluiden kokonaisulkoistuksesta. Lisäksi Terveystalo tuotti Orimattilan alueen avosairaanhoidon vastaanottopalvelut. Muiden kuntien osalta avosairaanhoidon ja suun terveydenhuolto olivat hyvinvointialueen omana tuotantona.

Avosairaanhoidossa on jatkunut moniammatillisen tiimimallin kehittäminen ja toimintamallien yhtenäistäminen koko alueella. Käyntimäärät ovat alkuvuonna toteutuneet 8 % alle asetetun talousarvion tason. Digiklinikan käyttö on alkuvuonna ollut 17 % avosairaanhoidon fyysisiin kontakteihin nähden. Hoitotakuu kiristyi syyskuussa 2023 siten, että hoitoon on päästävää 14 vuorokauden sisällä. Hoitotakuun mittaustapa myös muuttui aiempaa vaativammaksi. Uusi hoitotakuu toteutui 83 %. Orimattilan avosairaanhoidon ottamista 1.6.2024 alkaen omaksi tuotannoksi on valmisteltu aktiivisesti.

Suun terveydenhuollon vastaanottokäyntejä on alkuvuonna ollut 3 % enemmän kuin edellisvuonna. Hoitopolkuja on kehitetty edelleen yhdessä muiden tulosalueiden kanssa. Kiireettömään hoitoon pääsyn aikarajaa tiukennettiin puolesta vuodesta neljään kuukauteen syyskuussa 2023. Uudistuneiden toimintamallien myötä jo 83 % hoitoon hakeutuneista potilaista sai hammaslääkärin vastaanottoajan 14 vuorokauden sisällä.

5.3 Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

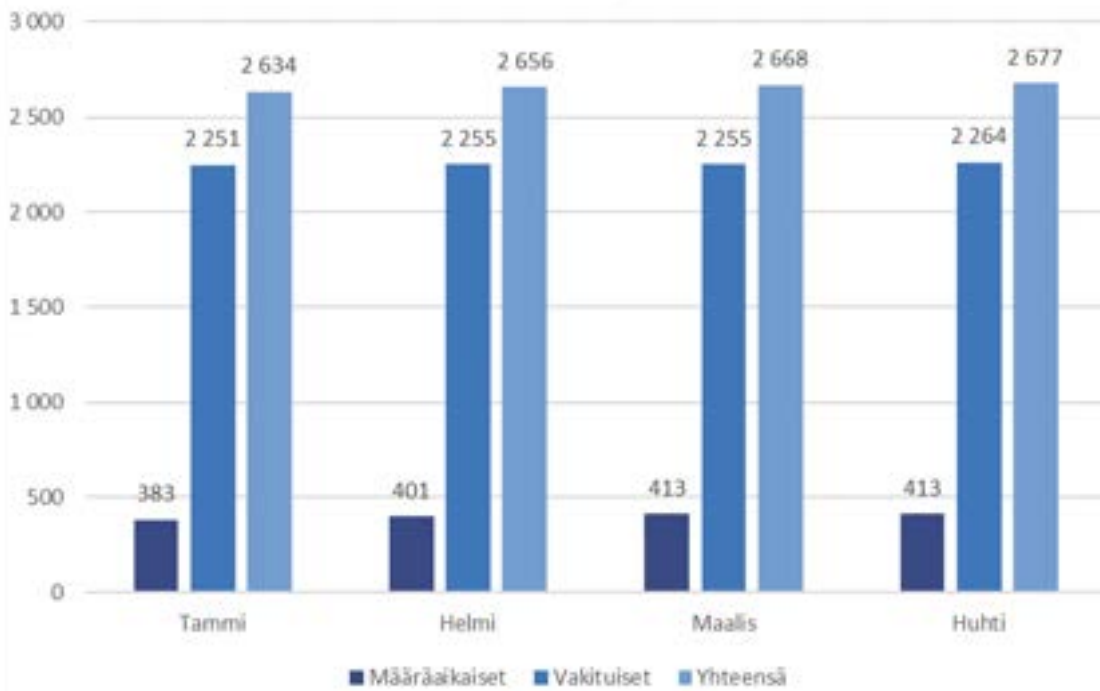
IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT JA KUNTOUTUS

Tuloslaskelma 1 000 €	Voimassa oleva talousarvio 2024	Tot 01 - 04 2024	Tot-%
Toimintatuotot	53 748	18 668	34,7 %
Myyntituotot	4 008	1 778	44,4 %
Maksutuotot	43 433	14 752	34,0 %
Tuet ja avustukset	0	53	0,0 %
Muut toimintatuotot	6 307	2 085	33,1 %
Toimintakulut	-260 725	-84 743	32,5 %
Henkilöstökulut	-124 596	-39 088	31,4 %
Palvelujen ostot	-119 795	-40 329	33,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 056	-2 584	36,6 %
Avustukset	-4 150	-1 113	26,8 %
Muut toimintakulut	-5 128	-1 629	31,8 %
Toimintakate	-206 977	-66 075	31,9 %
Rahoitustuotot- ja kulut	0	0	0,0 %
Vuosikate	-206 977	-66 075	31,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-215	-13	6,0 %
Tilikauden tulos	-207 192	-66 088	31,9 %

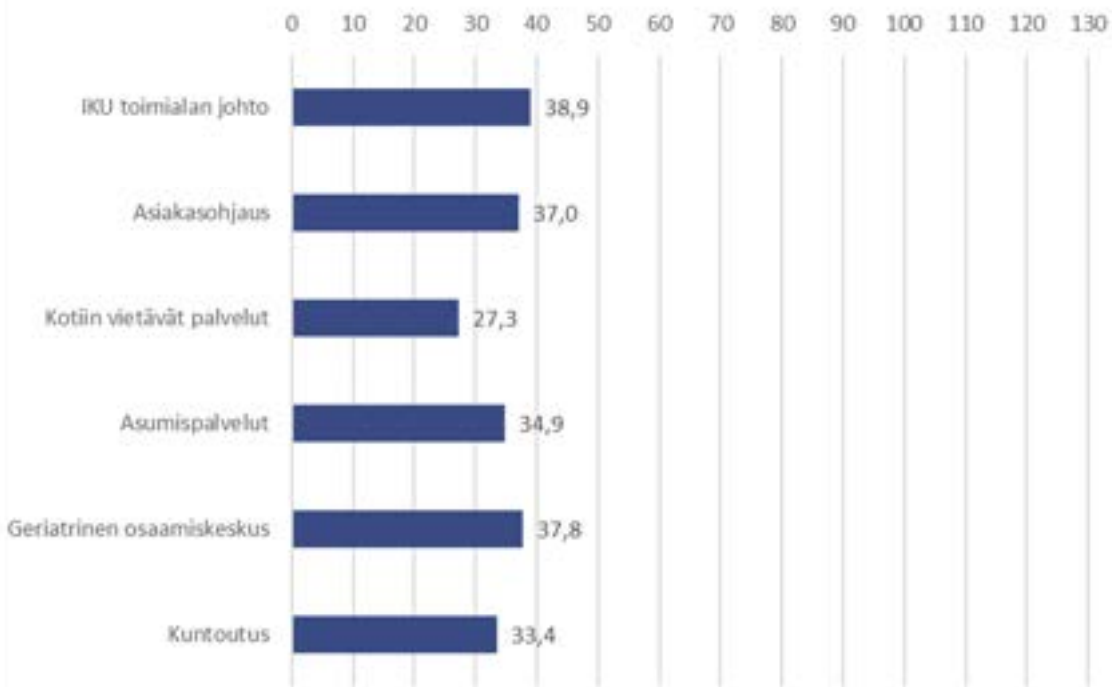
HTV-määrät tulosalueittain

	Talousarvio	Kum tot 04-2024	Tot %
IKU toimialan johto	2,0	0,7	35,0
Asiakasohjaus	94,5	30,6	32,4
Kotiin vietävät palvelut	765,7	241,6	31,6
Asumispalvelut	812,7	286,0	35,2
Geriatrinen osaamiskeskus	337,5	109,6	32,5
Kuntoutus	369,1	117,6	31,9

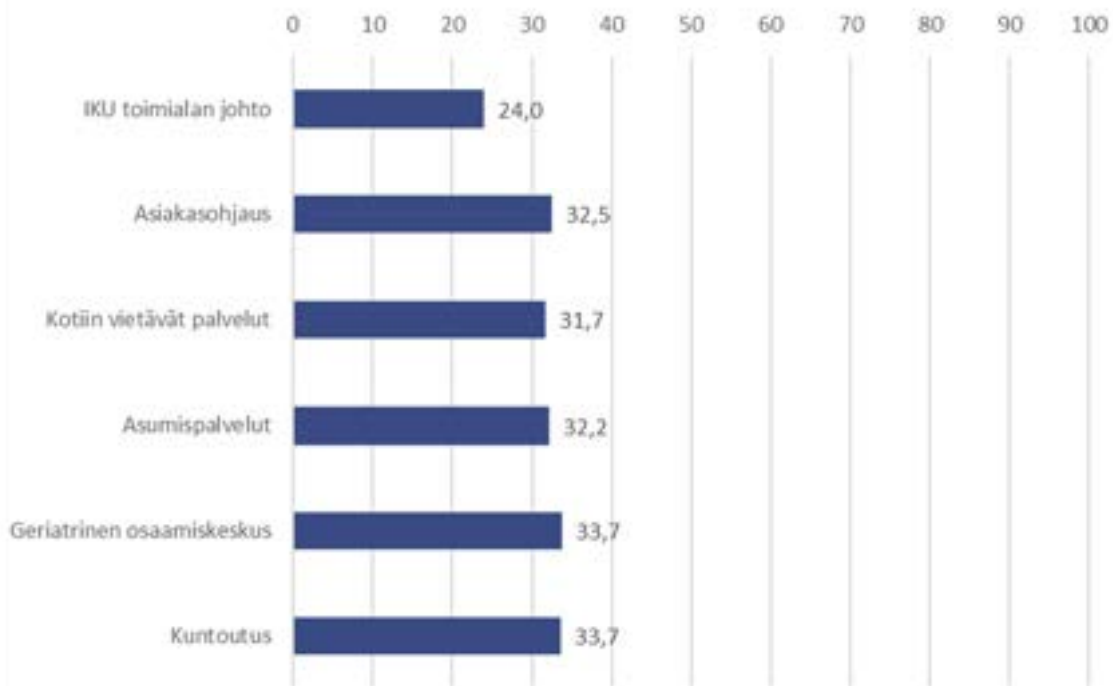
Henkilöstömäärän kehitys kuukausittain

Toimintatuotot tulosalueittain, tot %

Toimintakulut tulosalueittain, tot %

Ikääntyneiden palveluiden ja kuntoutuksen toiminta	TA2024	Toteuma 2024	Toteuma- %
Tuotannon volyymit			
Asiakasohjauksen käynnit	14 100	● 6 145	43,6 %
Kotihoidon käynnit *)	2 360 000	● 761 651	32,3 %
Ympäri vuorokautisen palveluasumisen asumispäivät *)	664 000	● 220 034	33,1 %
Perusterveydenhuollon vuodeosastojen hoitopäivät	97 600	● 30 654	31,4 %
Kotihoidon lääkäripalvelujen käyntisuoritteet	25 000	● 7 500	30,0 %
Geriatrian poliklinikan käyntisuoritteet	13 400	● 4 453	33,2 %
Kuntoutuksen käyntisuoritteet	191 000	● 64 875	34,0 %
Muut tunnusluvut			
Kotihoidon välitön asiakastyöaika, lähihoitajat	58,0 %	● 54,8 %	
Asumispalveluyksiköiden käyttöaste, ympärivrk palveluasuminen	95,0 %	● 94,9 %	
Akuuttiosastojen keskimääräinen hoitoaika	alle 17 vrk	● 16,8	
Kotiutukseen päätyvien hoitajaksojen osuus	71,0 %	● 76,2 %	
Kuntoutuksen käyntisuoritteet / nettotyöpanos	836	● 782	
Hyvinvointialueen sitovat tavoitteet			
Palvelutarpeen arviointi	alle 7 arkipvää	● 5,2	
Palvelujen saatavuus vireillepanosta palveluun pääsyyn, ympärivuorokautinen palveluasuminen	alle 90 vrk	● 32	
Väestöennusteeseen suhteutetut 75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittarit:			
Kotona asuvien osuus	vähintään 94 %	● 94,4 %	
Säännöllisen kotihoidon kattavuus	enintään 10 %	● 8,7 %	
Ympäri vuorokautisen palveluasumisen kattavuus	enintään 6 %	● 5,6 %	
Omaishoidon tuen kattavuus	vähintään 2,2 %	● 1,5 %	

*) sisältää hyvinvointialueen oman palvelutuotannon ja muut palveluntuottajat

Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus, toimialajohtajan katsaus

Toimialan toimintatuottojen ennustetaan ylittävän 3 miljoonalla eurolla talousarvion ja vastaavasti toimintakulujen ennustetaan ylittävän 11,1 miljoonalla eurolla. Toimintakatteen ilman sisäisiä eriä ennakoidaan olevan 5–8 miljoonaa euroa talousarviota heikompi. Alkuvuonna toimialalla on kertynyt asiakasmaksu- ja vuokratuottoja budjetoitua enemmän. Toimintakulujen osalta ylityspainetta tuo henkilöstökulujen kasvu ja palkankorotukset, ollen 5,2 miljoonaa euroa korkeammat mitä talousarviossa on varaamaa. Palvelujen ostot ennustetaan myös ylittyvä merkittävästi (6,1 M€), mikä johtuu ensisijaisesti ympärivuorokautisen palveluasumisen hinnankorotuksesta vuodelle 2024, mihin ei talousarvion laadintavaiheessa pystytty varautumaan. Henkilöstöressurssien saatavuuden varmistaminen näkyy palveluiden ostoissa työvoiman vuokrauksena ja omalle henkilökunnalle maksettavina erilliskorvauksina luoden painetta kustannuksien hillintään. Henkilöstön saatavuus haastaa toimialaa merkittävästi. Henkilöstölle maksettavat hälytysrahat ja muut korvaukset ovat ensimmäisen kvartaalin aikana olleet 592 000 euroa. Myös apuvälienpalvelujen kustannukset ylittivät. Ylitys johtuu palvelutarpeen kasvusta.

Asiakasohjauksessa palvelutarpeen arviointi toteutuu hyvin ja palvelutarpeen arviointiin pääsyaika on 5,2 arkipäivää. Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa seurataan palvelujen saatavuutta vireillepanosta palveluun pääsyyn. Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen asiakas pääsee 32 vuorokaudessa, kun lakisääteisesti aika tulee olla alle 90 vuorokautta. Tämän osalta tavoite täyttyy erittäin hyvin. Väestöennusteeseen suhteutetut 75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittarit toteutuvat suunnitellusti. Kotona asuvien yli 75 vuotta täyttäneiden osuus on 94,4 %, säännöllisen kotihoidon kattavuus on 8,7 % ja ympärivuorokautisen palveluasumien osuus 5,6 %. Omaishoidon tuen kattavuus on alhainen, ollen 1,5 %. Asumispalvelujen ostot ylittivät merkittävästi johtuen siitä, että talousarviossa ei ole pystytty varautumaan riittävästi palvelun hinnankorotukseen ja palvelutarpeen kasvuun. Asiakasohjaukselle asetetut sopeuttamistoimet, kuten asiakassegmentointi ja tilapäisen tehostetun kotihoidon toimenpiteet toteutuvat suunnitellusti.

Asumispalveluissa oman palvelutuotannon osalta mitoitukset, 0,65 hoitajaa / asiakas, ovat toteutuneet hyvin. Käyttöaste yksiköissä on ollut 94,9 % tavoitteen ollessa 95 %. Tyhjiä paikkoja omassa palvelutuotannossa huhtikuussa oli 4–5 paikkaa johtuen remonteista ja henkilöstövajeesta yhdessä yksikössä. Arviointi- ja kuntoutuspaikoilla asiakkuuksia on ollut hieman kapasiteettia vähemmän. Asumispalveluille asetetut sopeuttamistoimet eivät toteudu kaikilta osin. Erilliskorvausten vähentäminen on toteutunut vain osittain, samanaikaisten työvuorojen vähentäminen sunnuntaisin on toteutunut arvioitua paremmin, uuden asiakkaan muuttoprosessi on tehostunut, mutta euromääräistä arvioita ei toistaiseksi ole saatu laskettua.

Kotiin vietävissä palveluissa (oma palvelutuotanto), säännöllisen kotihoidon asiakasmäärät ovat laskeneet ensimmäisen kvartaalin aikana. Myös parityöskentelyn muodossa tehtävät käynnit ovat laskeneet. Erilliskorvausten käyttö on myös vähentynyt alkuvuoden aikana. Työvoiman vuokrausta on edelleen jatkettu Temporen kautta, koska sijaistarve on pääosin siirretty hoidettavaksi sitä kautta taloudellisista syistä. Kotihoidon lähihoitajien välitön asiakastyö jää alle tavoitteen ollessa 54,8 %, tavoitteen ollessa 58 %. Kotiin vietävien palvelujen sopeuttamistoimet toteutuvat osittain. Ostohoitajien määrän vähennys toteutuu suunnitellusti, erilliskorvausten käytön vähennys taas ei toteudu, työnjaon tehostaminen ja asiakasaikojen tarkennus ei näytä toteutuvan. Sairaanhoidotajien ilta - ja viikonlopputöiden väheneminen toteutuu osittain. Kaikki filippiiniläiset oppisopimusopiskelijat ovat siirtyneet kokoaikaiseen työpanokseen ja tämä tavoite toteutuu. Lääkeautomaatteja on 33 %:lla säännöllisen kotihoidon asiakkaista ja kuvapuhelinpalvelua käyttää 7 % säännöllisen kotihoidon asiakkaista.

Geriatrisessa osaamiskeskuksessa perusterveydenhuollon vuodeosastojen hoitopäivät eivät toteudu arvioidun mukaisesti, koska osastojen kuormitus on ollut tavanomaista vähäisempää. Geriatrian poliklinikan käyntisuoritteet toteutuvat suunnitellusti. Geriatrian poliklinikkaan tehtiin auditointi ja sen perusteella toimintaa muokataan ja tehostetaan vuoden 2024 aikana. Kotihoidon lääkiripalvelujen käyntisuoritteet ovat lähes tavoitteessa. Keskimääräinen hoitoaika osastoilla on

lyhyempi, ollen 16,8 vuorokautta. Tavoite toteutuu erinomaisesti. Kotiutukseen päättäneiden hoitajaksojen osuus on yli tavoitteen, ollen 76,2 %, tavoitteen ollessa 71 %. Osastojen kuormitus on ollut maltillinen ensimmäisen kvartaalin aikana. Geriatrisen osaamiskeskuksen sopeuttamistoimet toteutuvat osittain. Orimattilan toisen osaston sulkeminen ja Kuntoutussairaala Jalmarin käyttöasteen nosto toteutui suunnitellusti. Tämä toimenpide ei vähentänyt sairaalakapasiteettia. Perusterveydenhuollon ostopalvelujen vähentäminen toteutunee suunnitellusti. Geriatrian poliklinikan toiminnan tehostaminen toteutuu suunnitellusti. Vain erilliskorvausten käytön vähentäminen ei välttämättä toteudu suunnitelman mukaisesti.

Kuntoutuksen tulosalueella kuntoutusosastojen hoitopäivät eivät toteudu suunnitellusti. Ortopedisellä kuntoutusosastolla on ollut 4 paikkaa suljettuna henkilöstöpulan vuoksi ja kuntoutusosastojen kuormitusaste on ollut osin korkeat ensimmäisen kvartaalin aikana. Henkilöstöä on tasattu osastojen kesken. Kuntoutuksen käyntisuoritteet toteutuvat suunnitellusti. Avopalveluiden tuotanto toteutuu suunnitellusti, mutta toisaalta tehostetussa kotikuntoutuksessa toiminta on ollut hiljaista johtuen osittain vuodeosastojen rauhallisesta tilanteesta. Kotikuntoutuksessa on työn alla toiminnan tarkempi analysointi. Myös kuntoutuksen erikoissairaanhoidon aikuisten kuntoutuksen yksiköissä on ollut rauhallista.

Hoitoon pääsy toteutuu pääsääntöisesti palveluissa hyvin ja lakisääteisessä ajassa. Kuitenkin lasten toiminta- ja puheterapiassa osa lapsista joutuu odottamaan yli hoitotakuun määräajan. Hoitotakuun ylittää myös lasten neuropsykologinen kuntoutus. Erikoissairaanhoidossa fysiatrian/kuntoutustutkimusyksikön viime vuoden ruuhka ja hoitoon pääsyn ylitykset ovat korjaantuneet alkuvuoden aikana ja hoitoon pääsee määräajassa.

Henkilöstön vaihtuvuus on ollut suurinta kotiin vietävissä palveluissa ja asumispalveluissa. Päättäneitä palvelussuhteita toimialalla oli 58. Terveysperusteiset poissaolot ovat suurimmat kotiin vietävissä palveluissa, 32 kalenteripäivää / henkilötyövuosi ja asumispalveluissa 26,2 kalenteripäivää / henkilötyövuosi. Toimialalla terveysperusteisten poissaolojen määrä on keskiarvallisesti 26,7 kalenteripäivää / henkilötyövuosi. Kotiin vietävissä palveluissa terveysperusteiset poissaolot ovat kääntyneet kuitenkin hieman laskusuuntaan. Terveysperusteisia poissaoloja päivinä on kertynyt 22 153 ja poissaoloja terveysperusteisesti on ollut 1 771 henkilöllä.

Toimialan suurimmat taloudelliset riskit liittyvät asiakaspalvelujen ostoihin ja siellä ympärivuorokautisen palveluasumisen kustannusten kasvuun. Muut merkittävät riskit ovat henkilöstön saatavuuteen liittyvät asiat ja henkilöstökulujen kasvu ja palkankorotukset, mitkä liittyvät sopimukseen ja palkkaharmonisaatioon.

Toimialalla työstetään aluevaltuuston keväällä 2023 hyväksymän ikääntyneiden palvelujen järjestämissuunnitelman toimenpiteitä. Kehityskärkien mukaisten asioiden kehittäminen etenee suunnitellusti. Myös henkilöstöohjelman edistäminen tulosalueilla etenee suunnitellusti.

Omaan ja ostopalvelutoimintaan tehtyjä omavalvontakäyntejä toimialalla oli yhteensä 43, joista on raportoitu Etelä-Suomen aluehallintovirastolle tarkastuskertomuksilla. Omaan toimintaan tehtiin yhteensä 15 ja ostopalveluihin 28 käyntiä.

5.4 Perhe- ja sosiaalipalvelut

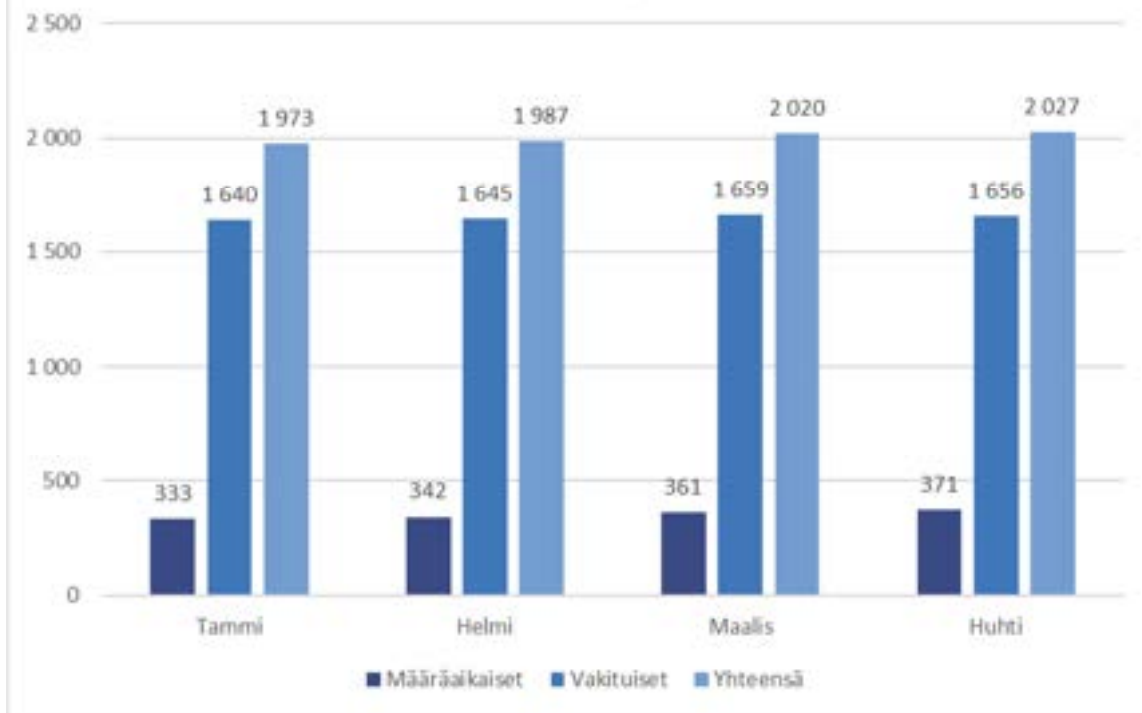
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

Tuloslaskelma 1 000 €	Voimassa oleva talousarvio 2024	Tot 01 - 04 2024	Tot-%
Toimintatuotot	22 181	7 055	31,8 %
Myyntituotot	8 295	2 673	32,2 %
Maksutuotot	9 967	3 064	30,7 %
Tuet ja avustukset	608	128	21,1 %
Muut toimintatuotot	3 311	1 190	35,9 %
Toimintakulut	-229 545	-76 181	33,2 %
Henkilöstökulut	-108 098	-31 699	29,3 %
Palvelujen ostot	-112 777	-41 530	36,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 662	-773	29,0 %
Avustukset	-4 866	-1 711	35,2 %
Muut toimintakulut	-1 142	-467	40,9 %
Toimintakate	-207 364	-69 126	33,3 %
Rahoitustuotot- ja kulut	0	2	0,0 %
Vuosikate	-207 364	-69 124	33,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-227	-73	32,0 %
Tilikauden tulos	-207 591	-69 196	33,3 %

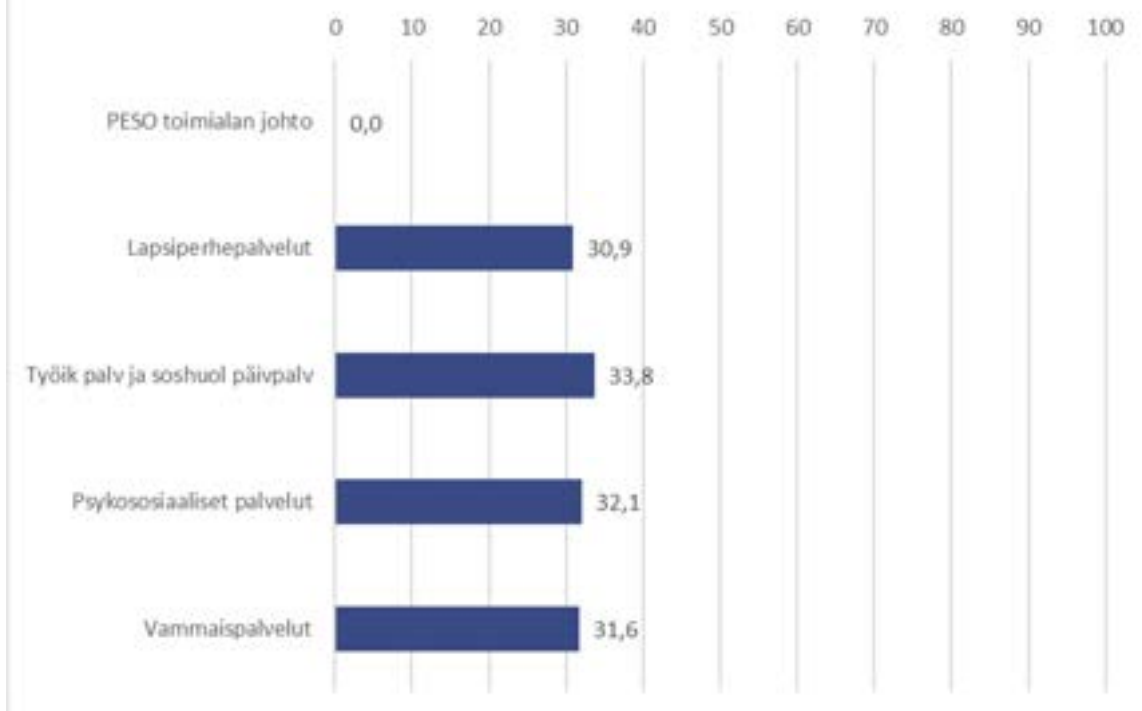
HTV-määrät tulosalueittain

	Talousarvio	Kum tot 04-2024	Tot %
PESO toimialan johto	9,4	3,1	33,0
Lapsiperhepalvelut	635,4	196,4	30,9
Työik palv ja soshuol päiväpalv	225,2	69,9	31,0
Psykososiaaliset palvelut	413,6	126,3	30,5
Vammaispalvelut	635,3	201,0	31,6

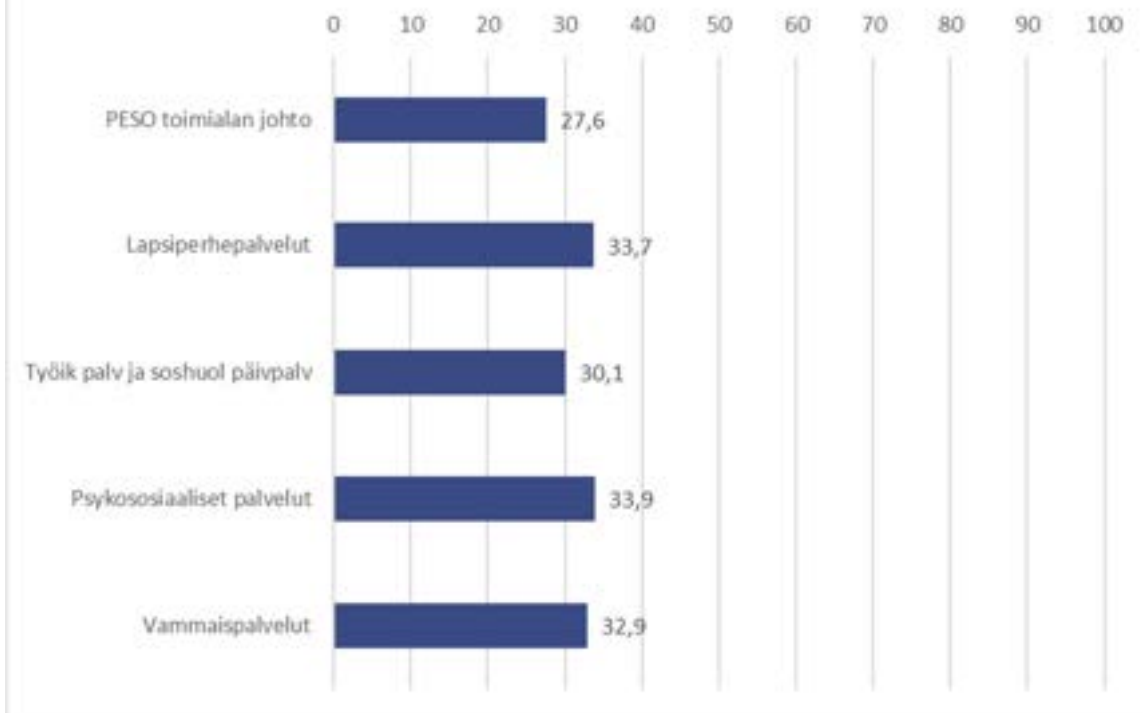
Henkilöstömäärän kehitys kuukausittain

Toimintatuotot tulosalueittain, tot %

Toimintakulut tulosalueittain, tot %

Perhe- ja sosiaalipalveluiden toiminta	TA2024	Toteuma 2024	Toteuma %
Oman tuotannon laskutusvolyymit			
Perhe- ja sosiaalipalveluiden käynnit ja sähköinen asiointi			
Lapsiperhepalvelut	224 053	76 477	34,1 %
Sähköisen asioinnin osuus	6 %	5 %	
Työikäisten palvelut	56 350	21 934	38,9 %
Sähköisen asioinnin osuus	10 %	11 %	
Psykososiaaliset palvelut	133 983	44 639	33,3 %
Sähköisen asioinnin osuus (pth + sos)	1 %	5 %	
Vammaispalvelut	41 512	12 441	30,0 %
Sähköisen asioinnin osuus	6 %	9 %	
Perhe- ja sosiaalipalveluiden asumis-, hoito- ja toimintapäivät			
Lapsiperhepalvelut	13 870	4 107	29,6 %
Työikäisten palvelut	42 560	19 227	45,2 %
Psykososiaaliset palvelut	19 450	6 640	34,1 %
Vammaispalvelut	201 212	73 397	36,5 %
Oman- ja ostopalvelutuotannon laskutusvolyymit			
Psykiatrian käynnit (esh)	129 101	43 078	33,4 %
Psykiatrian hoitopäivät (esh)	32 400	11 312	34,9 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät	67 000	20 805	31,1 %
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten (0-20 v.) hoitopäivät lastensuojelussa	175 970	63 374	36,0 %
Vammaispalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät	193 314	54 352	28,1 %
Muut tunnusluvut			
Psykiatrian vuodeosastojen kuormitus (%)	93 % - 96 %	92,3 %	
Hyvinvointialueen sitovat tavoitteet			
Toimeentulotuen käsittely 7 arkipäivän aikana	100 %	98,7 %	
Lapsiperhepalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän aikana	100 %	98,0 %	
Lapsiperhepalvelujen palvelutarpeen arviointien valmistuminen 3kk aikana	100 %	54,2 %	
Vammaispalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän aikana	100 %	89,2 %	
Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa	≥ 27,5%	27,4 %	
Opiskeluhoollon kuraattorin tai psykologin kanssa keskustelu 7 arkipäivän aikana	100 %	93,9 %	
Psykiatrian ensikäyntien hoitotakuun ylittäneiden osuus	0 %	0,0 %	
Nuorisopsykiatrian ensikäyntien hoitotakuun ylittäneiden osuus	0 %	0,0 %	
Lastenpsykiatrian ensikäyntien hoitotakuun ylittäneiden osuus	0 %	2,4 %	
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-20 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	< 1,6 %	1,5 %	
Perhehoidon osuus kaikista hoitovuorokausista lastensuojelussa	> 45%	45,1 %	

Perhe- ja sosiaalipalvelut, toimialajohtajan katsaus

Toimialan talousarvion arvioidaan toteutuvan 11,6–14,6 miljoonaa euroa talousarviota heikompana. Toimintatuotot toteutuvat ennusteen mukaan noin 0,1 miljoonaa euroa arvioitua suurempina. Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän noin 14,7 miljoonaa euroa. Palvelujen ostojen ylitys 14,8 miljoonaa euroa muodostuu erityisesti asiakaspalvelujen ostojen (n. 9,7 M€), palvelusetelikulujen (n. 1,4 M€) ja työvoiman vuokrauksen kulujen (n. 2,0 M€) ylittymisestä. Ostopalvelujen hintojen nousu on talousarviovalmistelussa tunnistettuna ylitysriskinä realisoitunut. Asiakaspalvelujen ostojen ylittyminen johtuu myös kalliiden laitospalvelujen tarpeen kasvusta erityisesti lastensuojelussa. Rekrytointihaasteet lisäsivät työvoiman vuokraustarvetta. Toimialan sopeutustoimenpiteitä käynnistettiin. Tämänhetkinen arvio on, etteivät vuodelle 2024 suunnitellut sopeutukset toteudu täysimääräisesti. Uusien säästökohteiden etsimistä jatketaan.

Omaavunnon kehittämistyö jatkui toimialalla. Valmiussuunnittelu jatkui ja tammikuussa pidettiin valmiusharjoitus evakuoitokeskuksen perustamisesta. Sosiaalihuollon Kanta-projekti eteni ja sosiaalipalveluissa kirjatut asiakastiedot ovat olleet asiakkaiden katseltavissa OmaKannassa keväästä alkaen. Opiskeluhoillon kuraattorien ja psykologien siirtymistä sosiaali- ja terveysLifeCareen (1.8.2024-) valmisteltiin. Kirjaamiskäytäntöjen kehittäminen, kansallisten sosiaalihuollon kirjaamishojien jalkautus sekä rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen jatkui.

Lapsiperhepalveluissa jatkettiin palvelurakenteen muutostyötä. Ilmiöpohjaisen budjetoinnin toimeenpano käynnistyi. Perhesosiaalityön selvityksen pohjalta käynnistettiin toimenpiteiden suunnittelu. Tavoitteena on löytää keinoja lastensuojelun määräaikojen toteuttamiseksi lain edellyttämällä tasolla ja oikea-aikaisen tuen järjestämisen tehostamiseksi. Lapsiperhepalvelujen tilannekatsaus vuodelta 2023 valmistui. Ilman huoltajaa tulleiden ja oleskeluluvan saaneiden alaikäisten perheryhmäkotipalvelut kilpailutettiin. Alaikäisten mielenterveyspalvelujen kehittämistyö jatkui yhteistyössä alaikäisten psykiatrian kanssa. Alkuvuoden aikana tehtiin 2 852 lastensuojeluilmoitusta ja hakemusta. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 12,4 %. Vireille tulleista asioista 98 % käsiteltiin 7 arkipäivän aikana. Palvelutarpeen arviointiin johtaneista lastensuojeluilmoituksista 54,2 % käsiteltiin 0–7 arkipäivän aikana. Palvelutakuun toteutumiseen vaikutti erityisesti sosiaalityöntekijöiden rekrytointihaasteet ja vaihtuvuus. Alueellisen opiskeluhoillon suunnitelman toimeenpano käynnistyi vuoden alussa. Kuraattorien tai psykologin kanssa keskusteluista 93,9 % toteutui 7 arkipäivän aikana. Alueellisen neuvolasuunnitelman päivittäminen käynnistyi. Lastensuojelun sijaishuollon palveluja koskeva uusi sopimuskausi alkoi. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä (626) oli viime vuoden vastaavan ajankohdan tasolla. Laitoshoidon hoitopäivien määrä kasvoi 9,5 % vuoden 2023 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Laitoshoidon osuus hoitopäivistä kasvoi ja oli tammi-huhtikuussa 44 %.

Työikäisten ja sosiaalihuollon päivystyspalvelut -tulosalueen toimintaan sisältyy monenlaisia muutospaineita. Asiakkaiden tuen tarpeet ovat moninaistuneet. Kansallinen TE-uudistus on parhaillaan valmistelussa ja uudet työllisyysalueet aloittavat toiminnan 1.1.2025 alkaen. Työikäisten ja sosiaalihuollon päivystyspalveluissa käynnistettiin sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan sekä asunnottomien palvelujen kehittämissuunnitelmien valmistelu. Päiväkeskustoiminnan hanke (Tuulensuoja) jatkuu vuoden 2024 loppuun. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaana oli 841 henkilöä (=palvelun piirissä alkuvuonna). Sosiaalisessa kuntoutuksessa oli yhteensä 540 asiakasta. Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea sai yhteensä 892 kotitaloutta. Toimeentulotukihakemuksista 99 % käsiteltiin 7 arkipäivän kuluessa. Toimeentulotuen soveltamisohjeet tarkistettiin. Lakisääteisen toimeentulotuen alueellinen neuvottelukunta jatkoi toimintaansa. Sosiaalista luottoa on myönnetty 33 kappaletta 30.4.2024 mennessä. Nuorten aikuisten palvelujen kehittämistyö jatkui osana Kestävän kasvun (RRP) hanketta. Sosiaalipäivystyksen käynnit (3 751) kasvoivat 14,9 % edellisen vuoden vastaavaan verrattuna. Yhteistyötä tehtiin etsivää ja jalkautuvaa päihdetyötä toteuttavan Helsingin diakonissalaitoksen Tukialus-hankkeen kanssa.

Psykososiaalisissa palveluissa hoitotakuun toteutumisessa oli vähäisiä haasteita psykiatrian erikoisaloilla. Alaikäisten terapiajonojen purkaminen jatkui henkilöstön lisätyönä ja jonon purkuun

kohdennettiin myös ilmiöpohjaisen budjetoinnin resurssia. Psykiatrian läheteitä oli edellisen vuoden vastaavaan verrattuna 10,4 % vähemmän ja nuorisopsykiatrialla 6,7 % vähemmän. Lastenpsykiatrian läheteet kasvoivat 6,9 %. Psykiatrian käynnit (oma+osto) olivat 5,2 % pienemmät. Psykiatrian osastojen paikkamäärä on ollut 1.8.2024 alkaen yhteensä 48 ja omat osastot toimivat akuuttiosastoina. Psykiatrian erikoisalojen erikoislääkäriytyövoiman vuokrauksen kilpailutus käynnistyi. Lasten- ja nuorisopsykiatria on mukana alaikäisten mielenterveyspalvelujen kehittämistyössä. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen asumispalvelujen uusi sopimuskausi alkoi. Ympäri vuorokautisessa asumispalvelussa oli huhtikuussa 172 asiakasta ja yhteisöllisessä asumisessa 189 asiakasta. Oman mielenterveyskuntoutujille suunnatun asumispalveluyksikön suunnittelu jatkui ja yksikön vuokrasopimuksen kilpailutus käynnistyi osana valmistelua. Kotiin vietävien miepä-palvelujen asiakasmäärä kasvoi 9,2 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Vammaispalveluissa jatkettiin kehittämissuunnitelman toimeenpanoa. Toimeenpano on osa valmistautumista 1.1.2025 voimaan tulevaan uuteen vammaispalvelulakiin. Vammaisten asumisen ja päiväaikaisen toiminnan puitesopimukset tulivat voimaan 1.3.2024 alkaen. Lisäksi tarkistettiin päiväaikaisen toiminnan ja asumispalvelujen palvelusetelin sääntökirjoja ja palvelusetelihintoja. Uudet hinnat tulevat voimaan 1.6. alkaen. Vammaisten päiväaikaisen toiminnan kannustusrahan perusteita ja määriä tarkistettiin osana talouden sopeutustoimia. Uudet perusteet ja määrät tulevat voimaan 1.5.2024 alkaen. Salpakankaan palvelukodin uudisrakentaminen oli käynnissä. Vammaispalvelujen ympärivuorokautisessa asumispalvelussa oli alkuvuoden aikana 576 asiakasta ja ei-ympäri vuorokautisessa asumispalvelussa 180 asiakasta. Tuetusti asuvia oli 201 asiakasta. Henkilökohtaisen avun asiakkaita oli yhteensä 723, Vpl-kuljetuspalveluasiakkaita 3 251 ja alle 65-vuotiaita omaishoidontuen saajia 373.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön toiminta on jatkunut suunnitelman mukaisesti. Yhdyspintaneuvottelukunta käsitteli alkuvuoden aikana varautumisen ja turvallisuuden, harrastamisen sekä sivistystoimialan yhdyspintaa kokoussuunnitelman mukaisesti. Yhdyspintatyön kansalliseen kehittämissyhteistyöhön ja alueiden väliseen yhteistyöhön osallistuttiin ja päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) juurruttamista jatkettiin. Yhteistyö järjestöjen kanssa jatkui ja järjestöavustukset myönnettiin tammikuussa. Ruoka-apuhankkeen koordinointi aloitettiin. Vuoden 2023 hyvinvointiraportti valmistui. Hyte-tietojohdamisen kokonaisuuden kehittämiseen liittyen selvitettiin tiedon rakentumisen prosesseja, koottiin tietotarpeet, suunniteltiin Power-BI-näkymän arkkitehtuuri, aloitettiin dashboardien teko ja muotoiltiin hyte-tietojohdamisen mallia. Ehkäisevässä työssä kehitettiin ilmiötiedon keräämisen sisältöjä, julkaistiin ilmiökoonti vuodelta 2023 ja avattiin Ehkäisevän työn edelläkävijä -verkkokoulutus sekä tuettiin Audit-C-toiminnan kehittämistä ja toimeenpanoa sekä ikääntyneiden kokeman lähisuhdeväkivallan tunnistamista ja puheeksiottoa. Tutkijatohtoriyhteistyö käynnistyi Itä-Suomen yliopiston kanssa. THL:n Stigman ja syrjinnän tunnistaminen ja vähentäminen -verkkokoulutuksen sisällöntuotantoon rekrytoitiin kaksi Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kokemusasiantuntijaa. StopDia ja Tulppa -toimintamallit otettiin uudelleen käyttöön ja käynnistettiin uniterveyden tukemisen toimintamalli sote-keskuksissa RRP-hankkeen tuella. Yhteistyötä PHLU:n ja kuntien kanssa liikuntaneuvonnan toteuttamisessa jatkettiin. Luustoterveyden edistämiseksi ammattilaisille tarjottiin koulutusta ja verkostotapaaminen. Arkeen voimaa -toiminnan toteuttamisessa jatkettiin yhteistyötä kuntien ja eri toimijoiden kanssa. IKINÄ -iäkkäiden kaatumisten ehkäisy, terveyden ja toimintakyvyn edistämisen toiminnassa koulutettiin uusia avainosaajia. Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelman toteutusta jatkettiin. 14 Talotsempparia koulutettiin ja autettiin heitä käynnistämään omassa asuinympäristössään Kotikulmilla-ryhmätoimintaa.

Rekrytointivaikeudet näkyivät alkuvuoden aikana toimialan kaikilla tulosalueilla ja heijastuvat kielteisesti palvelutuotannon toteutumiseen ja rakennemuutostyön toteutumiseen. Rekrytointihaasteet ja henkilöstön vaihtuvuus kuormittivat myös merkittävästi olemassa olevaa henkilöstöä. Osana hyvinvointialueen henkilöstöohjelman toimeenpanoa valmisteltiin toimenpiteitä toimialakohtaisille kehittämisen kärjille tulosaluekohtaisen kehittämisen ohella. Rekrytointihaasteisiin etsittiin ratkaisuja oppilaitosten kanssa. Työperusteiset poissaolot olivat 19,1 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Toimialan henkilöstö- ja kehittämissuunnitelma laadittiin. Henkilöstön rekrytointihaasteiden ja työssä jaksamisen ohella merkittävimmät riskit liittyivät toimilakysymyksiin sekä lainsäädäntö- ja kehittämissuunnitelman toimeenpanoon. Muutostyö oli

haasteellista tilanteessa, jossa asiakasmäärät kasvoivat ja asiakkaiden tarpeet moninaistuivat. Talouden ennustamiseen sisältyy edelleen haasteita. Viiveet laskutuksessa ja erityisesti lastensuojelun korvausvastuut vaikeuttivat talouden ennustamista. Merkittävä taloudellinen riski on myös se, mikäli alueelle sijoitetut muiden hyvinvointialueiden asiakkaat ryhtyvät muuttamaan kotikuntiaan Päijät-Hämeeseen. Ostopalvelujen hintojen nousu tuo huomattavia lisäkuluja vuodelle 2024.

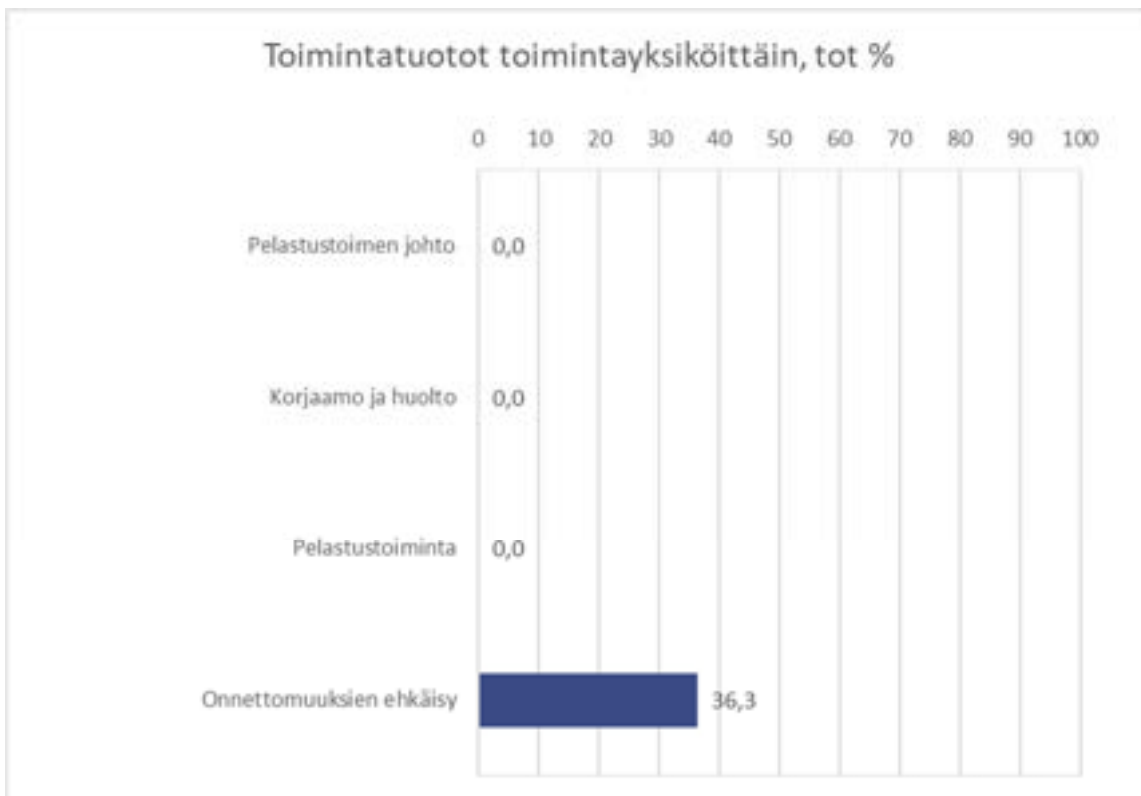
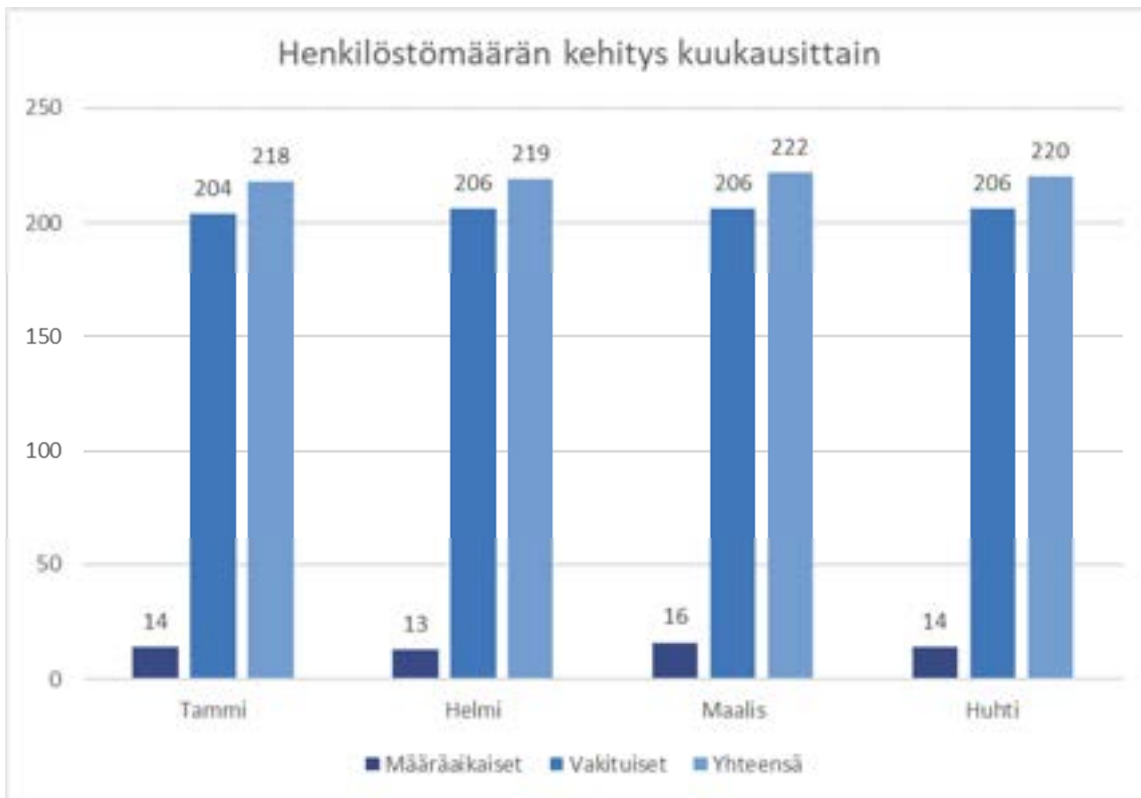
5.5 Pelastustoimen palvelut

PELASTUSTOIMEN PALVELUT

Tuloslaskelma 1 000 €	Voimassa oleva talousarvio 2024	Tot 01 - 04 2024	Tot-%
Toimintatuotot	233	103	44,3 %
Myyntituotot	233	103	44,3 %
Maksutuotot	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	
Toimintakulut	-17 084	-5 010	29,3 %
Henkilöstökulut	-14 655	-4 354	29,7 %
Palvelujen ostot	-1 449	-479	33,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-851	-139	16,4 %
Avustukset	-10	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-119	-38	32,1 %
Toimintakate	-16 851	-4 906	29,1 %
Rahoitustuotot- ja kulut	0	-1	
Vuosikate	-16 851	-4 907	29,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-722	-240	33,2 %
Tilikauden tulos	-17 573	-5 147	29,3 %

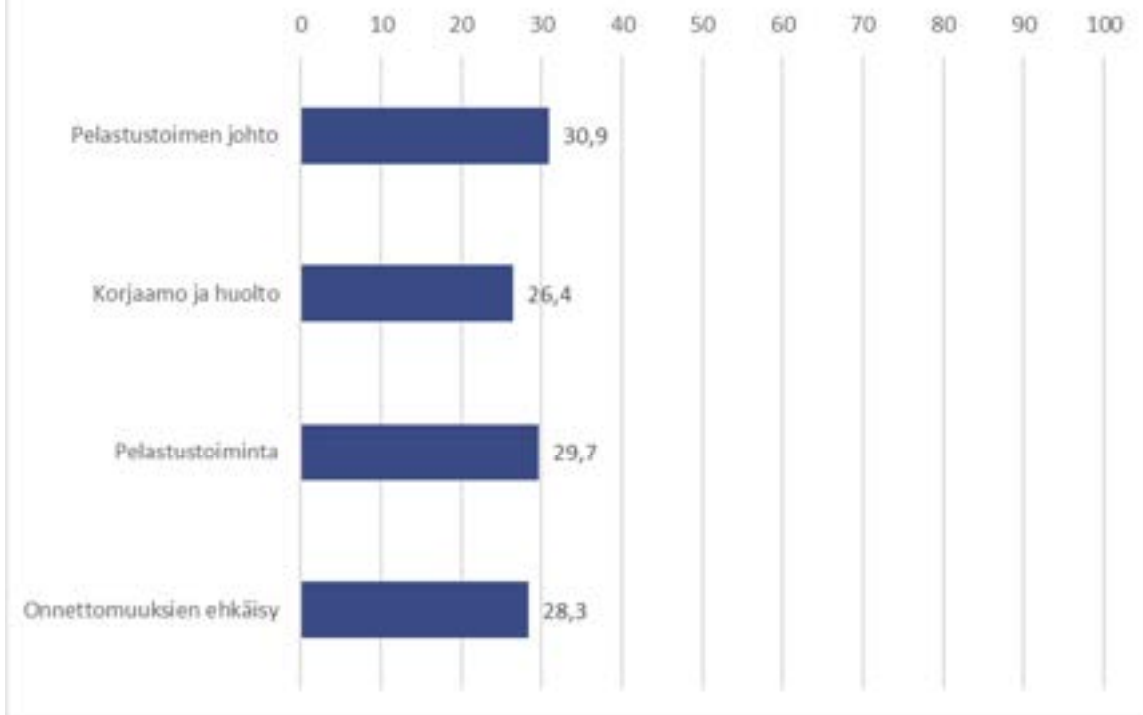
HTV-määrät toimintayksiköittäin

	Talousarvio	Kum tot 04-2024	Tot %
Pelastustoimen johto	3,0	1,0	33,3
Korjaamo ja huolto	10,3	3,2	31,1
Pelastustoiminta	188,6	59,4	31,5
Onnettomuuksien ehkäisy	13,5	4,2	31,1

Talousarvioon sisällyttömiä tuloja toteutunut 18.436 eur Pelastustoiminnassa ja Korjaamo ja huolto -toiminnassa

Toimintakulut toimintayksiköittäin, tot %

Pelastustoimen palvelut	TA2024	Toteuma 2024	Toteuma %
Onnettomuuksien ehkäisy - toteutetut valvontatoimenpiteet			
Yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta, % kokonaismäärästä	100 %	27,8 %	● 28 %
Kerros- ja rivitalojen valvonta, % kokonaismäärästä	10 %	0,0 %	● 0 %
Pientalojen valvonta, % kokonaismäärästä	10 %	0,1 %	● 1 %
Vapaa-ajan asuntojen valvonta, % kokonaismäärästä	10 %	0,0 %	● 0 %
Turvallisuusviestintä			
Turvallisuusviestinnän kattavuus koko väestöstä	15 %	5 %	● 33 %
Pelastuslaitoksen toimintavalmius *)			
- I-riskiluokan alueella 50 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 6 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen.	50 %		● 80 %
- II-riskiluokan alueella 50 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 10 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen.	50 %		● 84 %
- III-riskiluokan alueella 50 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 20 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen.	50 %		● 100 %

*) Hyvinvointialueen sitova tavoite.

Pelastustoimen palvelut, toimialajohtajan katsaus

Pelastuslaitoksen toiminta on ensimmäisen vuosineljänneksen osalta edennyt suunnitellusti. Pelastustoimen toimialalle asetetut sitovat tavoitteet ollaan ennusteen mukaan saavuttamassa. Talouden ennusteen 1–4 mukaan pelastustoimen toimiala pysyy annetussa talousarviossa, mutta kesäkuun toteuman jälkeen ollaan lähempänä todellista talouden tilannetta ja voidaan tehdä paremmin johtopäätöksiä talouden ennusteesta.

Pelastustoimialan pelastustoiminnan osaston toiminnan seurattavina tunnuslukuina on käytetty lähinnä hälytystehtävien määrän muutosta, pelastettuja omaisuus- ja ihmisarvoja sekä sitovana tavoitteena toimintavalmiusajan toteumaa.

Pelastustoiminnan osalta toimintavalmiusaikatavoitteet ovat täyttyneet kuntakohtaisesti 75–100 % asetetusta tavoitteesta. Riskiluokittain toteumat ovat olleet 80–100 %. Tehtävämäärä on laskenut 106 tehtävällä verrattuna vuoden 2023 vastaavaan aikaan. Suurinta muutos on ollut ensivastetehtävissä, joita on 154 vähemmän kuin vuonna 2023, muilta osin muutokset ovat pieniä. Kuntakohtaisesti tehtävät ovat vähentyneet eniten Lahdessa (-65) ja Heinolassa (-52). Kasvua Sysmässä (+10) ja Hollolassa (+10). Henkilöitä on pelastettu välittömästi vaarasta 8 hlöä ja uhattuna olleita ja pelastettuja arvoja vastaavassa ajassa on pelastettu yli 30 miljoonan euron arvosta, joka on 98 % uhattuina olleista arvoista.

Onnettomuuksien ehkäisyn osalta erityiskohteista on tarkastettu 286 kohdetta, joka on 27,8 % asetetusta tavoitteesta. Asuinrakennusten ja kesäasuntojen itsearviointikirjeet on lähetetty, mutta vielä niitä ei ole palautunut kovinkaan suurta määrää. Yhteensä erilaisia valvontatoimintaan liittyviä toimenpiteitä on alkuvuoden aikana toteutettu 1730 kappaletta.

Erlaisia turvallisuusviestinnän tilaisuuksia on pidetty 139 kappaletta ja niissä on tavoitettu 5 % alueen asukkaista. Kuntakohtaisesti suhteutettuna asukaslukuun eniten asukkaita on tavoitettu Heinolassa (9 %) ja alhaisin luku on Hartolassa (1 %).

Mediassa on ollut alkuvuoden aikana 112 osumaa, henkilöstölle on 35 info-tv:n tiedotetta. Phpela.fi-sivustolla on 13 242 eri käyttäjää. Facebookin kokonaistavoitettavuus on yli 206 000 henkilöä, josta turvallisuusviestinnän osuus 146 236 henkilöä. Instagramissa 7 250 seuraajaa ja tavoitettavuus yli 209 000 henkilöä, joista turvallisuusviestinnän osuus 140 680 henkilöä.

Henkilöstön osalta näyttää siltä, että ylitöiden määrää on saatu vähennettyä edellisvuoteen verrattuna. Terveysperusteisten poissaolojen määrä on kasvanut edellisvuodesta, johtuen pääosin laskentaperusteiden muuttumisesta. Pelastuslaitoksen keskimääräinen poissaolo oli 18,6 päivää/hlö, kun keskiarvo Hyvinvointialueella on 20,6.

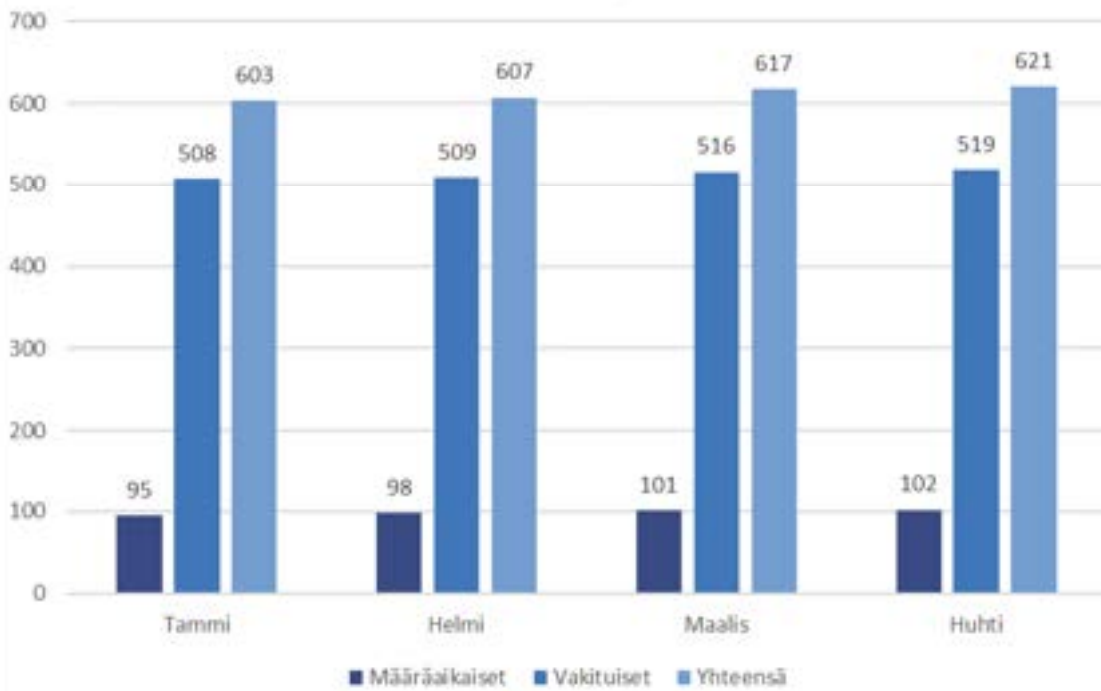
5.6 Tukipalvelut

Tuloslaskelma 1 000 €	Voimassa oleva talousarvio 2024	Tot 01 - 04 2024	Tot-%
Toimintatuotot	24 395	4 704	19,3 %
Myyntituotot	230	152	66,1 %
Maksutuotot		0	
Tuet ja avustukset	21 079	3 629	17,2 %
Muut toimintatuotot	3 086	923	29,9 %
Toimintakulut	-156 791	-51 071	32,6 %
Henkilöstökulut	-41 705	-13 519	32,4 %
Palvelujen ostot	-60 617	-18 276	30,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 889	-3 079	39,0 %
Avustukset	-130	-53	40,6 %
Muut toimintakulut	-46 450	-16 144	34,8 %
Toimintakate	-132 396	-46 366	35,0 %
Rahoitustuotot- ja kulut	0	-12	0,0 %
Vuosikate	-132 396	-46 379	35,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-17 915	-4 757	26,6 %
Tilikauden tulos	-150 311	-51 136	34,0 %

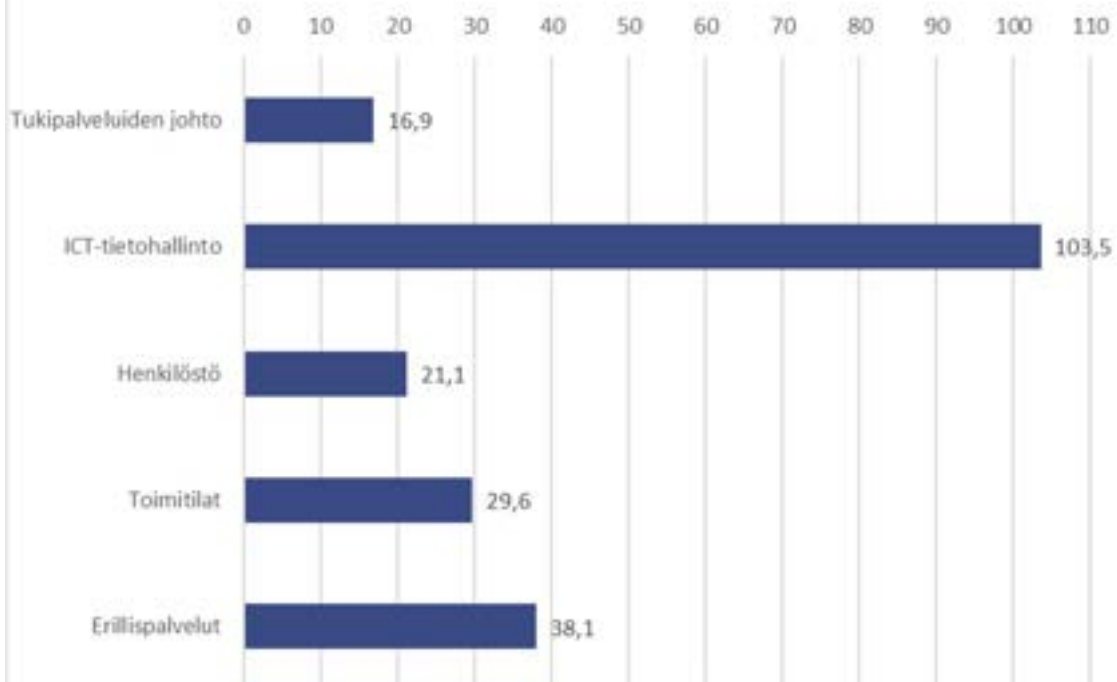
HTV-määrät tulosalueittain

	Talousarvio	Kum tot 04-2024	Tot %
Tukipalveluiden johto	98,7	42,2	42,8
ICT-tietohallinto	43,5	13,5	31,0
Henkilöstö	76,4	17,3	22,6
Toimitilat	62,7	19,6	31,3
Erillispalvelut	317,1	98,8	31,2

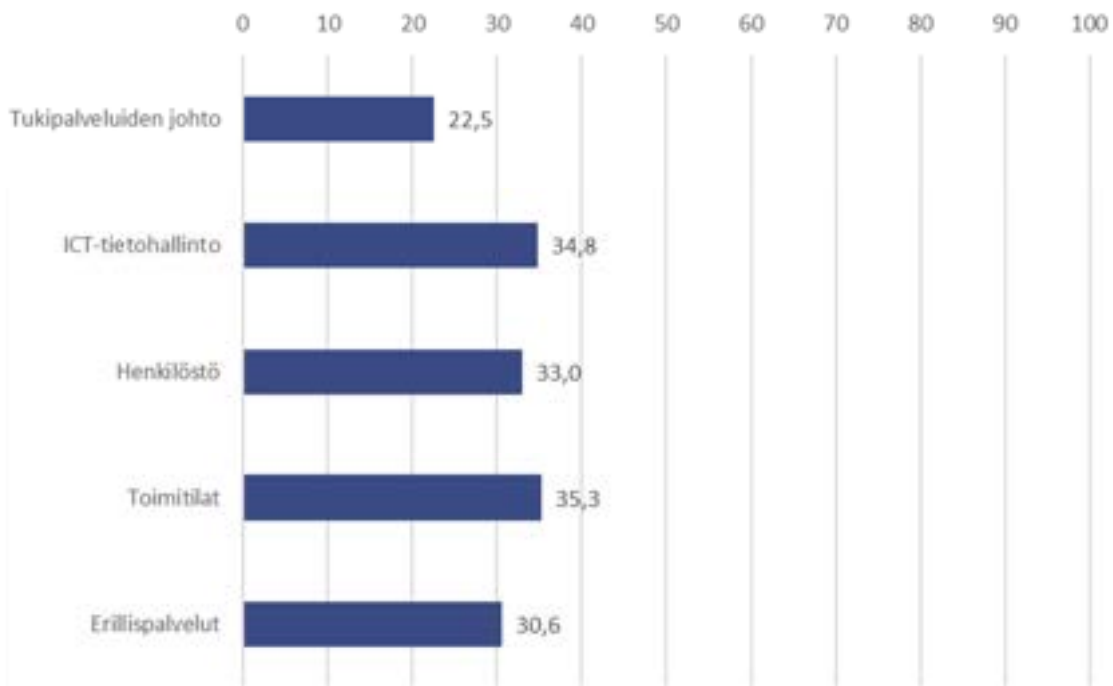
Henkilöstömäärän kehitys kuukausittain

Toimintatuotot tulosalueittain, tot %

Toimintakulut tulosalueittain, tot %

Tukipalvelut, toimialajohtajan katsaus

Tukipalvelut toimialan vastuulla olevat palvelut on pystytty alkuvuoden aikana tuottamaan palvelutuotannon tarpeisiin nähden asianmukaisesti. Toimialan kaikki tulosalueet ja tulosyksiköt ovat tuottaneet hyvinvointialuetasoisia palveluja ja kehittäneet toimintamalleja vuosisuunnitelman ja toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti sekä toimeenpanneet sovittuja talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Uusia kustannuskehityksen hillintään vaikuttavia toimia tullaan kartoittamaan ja toimeenpanemaan koko loppuvuoden aikana.

Talousarvioennusteen mukaan toimialan toimintakate on vuoden lopussa 7,9 miljoonaa euroa muutostalousarviota heikompi. Poistot huomioiden toimialan tilikauden tuloksen ennustetaan olevan vuoden lopussa noin 5–8 miljoonaa euroa muutostalousarviota alhaisempi.

Toimintatuotot (24,10 M€) toteutuvat ennusteen mukaan 0,32 miljoonaa euroa pienempänä kuin muutostalousarvio. Ennusteessa on huomioitu muutostalousarvioista puuttuvia eriä yhteensä +0,44 miljoonaa euroa. Vastaavasti tuottoennustetta pienentää HUS-syöpäyksikön siirtyminen omaksi toiminnaksi 1.9.2024 alkaen ja Fimlabin yhteiskäyttötilojen vuokratuottojen päättyminen. Edellisten lisäksi osa kuluvalle vuodelle budjetoiduista ulkoisista tuista ja avustuksista (muun muassa hankerahoitus) siirtyy vuodelle 2025.

Toimintakulut (164,39 M€) toteutuvat ennusteen mukaan 7,60 miljoonaa euroa suurempina kuin muutostalousarvio. Henkilöstökulujen ennuste on 4,36 miljoonaa euroa suurempi kuin muutostalousarvio. Oman toiminnan henkilöstökulut toteutuvat ennusteessa muutostalousarvion mukaisesti. Hankkeiden osalta ennusteessa on huomioitu talousarvion palvelujen ostojen kulujen siirtoja henkilöstökuluiksi hankkeiden suunnitelmien ja resurssointien tarkennuttua. Lisäksi ennusteessa on huomioitu tulevat palkankorotukset ja lomarahat sekä kesäkuukausien sijaiset ja nuoret kesätyöntekijät. Palveluiden ostot ovat ennusteen mukaan 2,35 miljoonaa euroa suuremmat kuin muutostalousarvio. Oman toiminnan palvelujen ostojen ennustetaan olevan 7,58 miljoonaa euroa muutostalousarviota suuremmat. Ennusteen kasvuun ovat vaikuttaneet turvallisuus- ja vartiointipalvelujen kulujen keskittäminen Turvallisuus- ja riskienhallinta -yksikköön sekä TKI-yksikön toiminnan käynnistäminen. Lisäksi ennusteessa on huomioitu henkilöstö- ja palkkahallinnon palveluostojen kustannusten nousu. ICT-palveluiden osalta palvelujen ostot painottuvat loppuvuoteen ja tulevat ennusteen mukaan olemaan suuremmat kuin muutostalousarviossa, koska osaa talouskehityksen ulkopuolelle jääneitä hankkeita on päätetty silti edistää. Hankkeiden osalta palvelujen ostot toteutuvat 5,23 miljoonaa euroa pienempänä kuin muutostalousarvio. Ennusteessa hankkeiden palvelujen ostojen kuluja on siirretty henkilöstökuluiksi hankkeiden suunnitelmien ja resurssointien tarkennuttua.

ICT-tietohallinto tulosalueen hallintamalli on sovitettu hyvinvointialueen tarpeisiin ja kaikkia toimialoja palvelevat ICT-tiimit on keskitetty ICT-tietohallinto tulosalueelle. Alkuvuoden 2024 aikana on jatkettu hyvinvointialueen perustamisesta aiheutuneita muutoksia, joita olivat muun muassa sähköisen tunnistautumisen päivitys ja vanhoiksi jääneiden tietojärjestelmien datan arkistointi. ICT-muutoshanke jatkuu 12/2024 asti. Digitalisaation edistyessä tietojärjestelmien käyttö on kasvanut ja tämä näkyy lisääntyneenä tarpeena ICT-palveluille. Hyvinvointialueen hankeportfoliossa on kymmeniä hankkeita, jotka edellyttävät ICT-panosta. Alkuvuodesta hyväksyttiin IT-ohjelma 2024–2026. Vuoden 2026 tiekartta sisältää muun muassa ohjelmistorobotiikkavykykyksien muodostamisen ja tekoälytiimin rakentamisen. Päijät-Sote digikanavasovellus saavutti vuoden iän, josta viestittiin mediassa. Myös muut hyvinvointialueet ovat ottaneet käyttöön vastaavan digikanavan. Tällä hetkellä sovelluksen on ladannut noin 55 000 kansalaista, mikä on noin 1/3 potentiaalista käyttäjistä. Uusi digiratkaisu mahdollistaa toimintojen tehostamisen käyttämällä digikanavaa muun muassa vastaanottoihin. Vanhat lukuisat eri digikanavat pyritään lopettamaan ja toiminnallisuudet sisällyttämään Päijät-Sote-digiratkaisuun. Maailmatilanteen muutosten myötä tietoturvan kehittäminen on entisestään korostunut. ICT-henkilöstön rekrytoinnissa on ollut haasteita, koska sopivia osaajia ei ole löytynyt joihinkin tehtäviin. Hyvinvointialueen ICT-työntekijöiden kokemaa työtaakkaa on jatkunut suurena alkuvuoden aikana.

Henkilöstö tulosalue on jatkanut henkilöstöohjelman toimeenpanon johtamista suunnitelman mukaisesti yhdessä toimialojen kanssa. Toimialoilla tehtyjen henkilöstökyselyjen pohjalta on toimialoilla sovittu kehittämiskohteista toiminta- ja johtamiskulttuurin uudistamiseksi. Esihenkilöille suunniteltu mittava Reilun johtamisen –valmennusohjelma vuosille 2024–2025 käynnistettiin toukokuussa. Työkykyjohtamisen uuden toimintamallin kehittämistä on jatkettu yhteistyössä KEVA:n kanssa. Työterveyspalveluiden uusi palveluntuottaja aloitti suunnitellusti huhtikuun alussa. Rekrytointipalveluiden tuotantotapa-analyysin pohjalta käynnistettiin toimenpidesuunnitelman valmistelu tulevaisuuden rekrytointipalvelujen järjestämisestä. Sijaishallinnan järjestelmän kilpailutusta on valmisteltu ja erityistä huomiota on kiinnitetty työyhteisö- ja työnhakijaviestintään sekä henkilöstöjohtamisen ulkoiseen viestintään. Työntekijäkokemuksen ja työtyytyväisyyden mittaaminen otetaan käyttöön syksyllä. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän aikaiset palkkaharmonisoinnin takautuvat palkkasaatavat on suoritettu henkilöstölle. Alkuvuodesta on neuvoteltu uusista paikallisista sopimuksista, erilliskorvauksista ja 1.6. voimaan tulevista valtakunnallisista sopimuskorotuksista ja -eristä sekä rakennettu lääkäreiden uraporraspalkkajärjestelmää. Henkilöstöpalveluiden kehittämistä on jatkettu sujuvoittamalla avainasiakasprosesseja ja kehittämällä palveluvalikoimaa vastaamaan entistä paremmin toimialojen ja uudistuvan työelämän tarpeita.

Erillispalvelut tulosalueen jokaisella osa-alueella tapahtuva toiminnan kehittäminen eteni rajallisista resursseista huolimatta. Ulkoistettujen ateria- ja laitoshuoltopalvelusopimusten sopimuseuranta on jatkunut tiiviinä ja kustannuksiin liittyvää toiminnan kehittämistä on toteutettu yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Ateriapalveluntuottajan ryhmittymäkumppanin vaihdos Päijät-Hämeen keskussairaalan osalta toteutui suunnitellusti. Toimistopalvelut-yksikössä sanelunpurkupalvelun tuottaminen vakiintui. Potilasasiakirjamerkintöjen kirjaaminen toteutui lainmukaisessa aikataulussa pääosin omana tuotantona ja ulkoisen tuottajan kanssa tehdyn määräaikaisen toimitussopimuksen käyttö väheni merkittävästi. Sosiaali- ja terveysministeriön Hyvän sotetyön edellytykset -työnjakopilotointi hanke eteni sihteerityön osalta suunnitellusti. Välinehuollon toimintaprosesseja kehitettiin edelleen ja erityisesti paneuduttiin prosessien toimivuuteen asiakasyksikköjen ja välinehuollon välillä. Tulosalueen eri ammattiryhmien rekrytointihaasteet jatkuivat ja henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi jatkettiin jo aloitettuja toimenpiteitä. Sähköisten kirjelähetysten lisäämistä edistetään aktiivisesti osana kustannusten hillintää. Toimintamallien kehittämiseksi ja kustannustehokkuuden saavuttamiseksi tarkasteltiin sekä Akuutti24 – tulosalueen toimistosihteerityön, että sanelunpurkupalvelun prosesseja ja käynnistettiin kehittämistoimenpiteitä.

Toimitilat tulosalueella on päivitetty yhteistyössä toimialojen kanssa hyvinvointialueen toimitilaohjelmaa vuosille 2023–2036. Tulosalueella on valmisteltu uusien toimitilojen hankintoja; muun muassa Lahden työpaja, Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluyksikkö, asumispalveluyksiköt Heinolaan ja Nastolaan sekä Lahden Sote-keskuksen ja Päijät-Hämeen sosiaalikeskuksen kilpailutuksia. Lisäksi kiinteistöpalveluissa käynnistyi vuokrasopimusten sopimushallinnan ohjeen laadinta yhteistyössä järjestämisen tuen kanssa. Tilasuunnittelupalveluissa saatettiin loppuun keskussairaalan korvausrakentamiseen liittyneiden väistötilojen saneerauskokonaisuus. Keskussairaalan rakennusvaihe 8 urakkakilpailutukset, urakasopimusten allekirjoitukset sekä työmaan käynnistäminen pääurakoitsijan kanssa toteutui suunnitellusti. Kunnossapitopalvelujen sisäisen tarkastuksen mukaisia suosituksia edistetään suunnitelman mukaisesti. Lisäksi kestävä kehitys huomioidaan Rakennuttamispalveluiden ohjauksessa aloitetun opinnäytetyön tuloksena. Ohjeistuksessa keskitytään vähähiilisyiden menetelmiin ja menettelytapoihin rakennushankkeissa.

TKI- yksikkö perustettiin 1.1.2024 osaksi Tukipalvelujen toimialaa. TKI-yksikössä pyritään kokoamaan yhteen sekä systematisoimaan hyvinvointialueen hyvinvointialueella tehtävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa. Yksikkö muodostettiin kokoamalla hyvinvointialueella käynnissä olevaa toimintaa ja toimijoita yhteen siten, että Hanketoimisto, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso, osallisuuden koordinaatio, pienkehittämisen tuki (asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen, Lean- ja IMS koordinaatio) sekä kirjasto- ja tietopalvelut siirtyivät osaksi yksikköä. Yksikön toimintaa ohjaa TKKI-ohjelma. Hyvinvointialueen hankemallin jalkauttamista on jatkettu; Thinking Portfolio -sovellus on pilotoitu ja käyttöön otettu. Hyvinvointialueen ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden talouden seuranta on keskitetty vuoden alusta TKI-yksikköön omalle kustannuspaikalleen.

Riskienhallinta, turvallisuus ja varautuminen -yksikön laajentuneita vastuualueita on vakiinnutettu kevään aikana. Toimintamallien yhtenäistämistä jatketaan edelleen. Riskienhallinnan kokonaisprosessin jalkauttamista edistettiin toimialoille pidettyjen riskiriihiin avulla. Myös riskienhallinnan toisen varmennuslinjan tukemista on lisätty eri riskien osa-alueiden esille tuomisen ja käsittelyn tehostamiseksi. Osana turvallisuuden toimintojen keskittämistä ja tehostamista kilpailutettiin alkusammutuskoulutuspalvelut. Vartiointipalvelut on keskitetty ja sopimusten tehostaminen on aloitettu kustannustehokkaan sekä tarkoituksenmukaisen turvallisuuspalvelun takaamiseksi. Palvelupisteen toiminnan jatkuvuushaasteet on saatu korjattua. Henkilöturvallisuus selvitysten tekemistä on jatkettu kevään 2024 aikana suunnitelmallisesti, myös ulkoisille palveluntuottajille. Valmiussuunnitelman julkinen osa saatiin valmiiksi ja se on viety aluehallituksen hyväksyttäväksi.

Viestinnässä kehitystyö on jatkunut viestintäohjelman linjausten mukaisesti. Asukasviestinnässä pääpaino on ollut hyvinvointialueen palveluihin liittyvässä tiedottamisessa. Palveluita koskevan päivittäisviestinnän rinnalla on tehty teemaviestintää eli ennalta määriteltyjen aihepiirien nostamista viestintäkanaviin suunnitelmallisesti, tietylle kuukaudelle rytmitetysti ja monikanavaisesti. Teemat on valittu hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden pohjalta. Asukkaille suunnatun sähköisen uutiskirjeen tilaajamäärä on kasvanut mukavasti. Lisäksi hyvinvointialueen verkkopalvelut ja digisovellus toimivat asukkaille tärkeinä tiedon lähteinä. Asukkaita pyritään tavoittamaan myös mediaviestinnällä; hyvinvointialue on järjestänyt medialle tiedotustilaisuuksia ja taustoittavia tapaamisia, julkaissut tiedotteita ja tarjonnut asiantuntijoitaan haastateltaviksi. Uudistetut verkkopalvelut otetaan käyttöön vuodenvaihteessa. Päijät-Hämeen hyvinvointialue tuottaa sisältöjä myös pelastustoimen valtakunnalliseen verkkopalveluun, joka julkaistaan vuonna 2024. Työyhteisöviestinnässä jatkuu hyvinvointialueen yhteisen kulttuurin ja identiteetin rakentaminen viestinnän tuella. Yhteiseen työyhteisöviestintään on vuonna 2024 määritelty asukasviestinnän tapaan kuukausiteemat, joiden tarkoituksena on edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita, muun muassa henkilöstöohjelman toimeenpanoa. Työnantajakuva- ja rekrytointiviestintä on jatkunut uudistetulla toimintamallilla viestinnän ja henkilöstöpalveluiden tiiviissä yhteistyössä.

Kestävän kehityksen toiminto toteuttaa hyvinvointialueen ympäristöohjelmaa ja sen eri osa-alueita suunnitelmallisesti, yhdessä toimialojen ja toimintayksiköiden kanssa sekä ulkoisen rahoituksen hankkeilla (hiilidioksidipäästöjen vähentäminen eri toiminnoissa, kestävä työmataliikkumisen edistäminen ja luontopohjaisilla ratkaisuilla hyvinvointia). Hyvinvointialueella edistetään kestävä kehityksen ja ympäristöystävällisen palvelutuotannon eri osa-alueiden toteutusta sisäisellä koulutuksella sekä sähköisen raportoinnin kehittämisellä. Toiminto koordinoi Luontoaskel terveyteen 2022–2032-ohjelmaa (Päijät-Hämeen ympäristö- ja terveysohjelma) yhteistyössä Lahden kaupungin ja Lahden Yliopistokampuksen kanssa edistäen ravitsemussuositusten mukaista ravitsemusta, lisäämällä liikkumista, muokkaamalla asuinympäristöä terveelliseksi ja lisäämällä monipuolista luontokontaktia eri hankkeissa ja yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestettiin People and Planet -konferenssi Lahdessa helmikuussa 2024.

6 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN TILANNE

Säästötavoite toteutuu
 Säästötavoite ei toteudu täysimääräisesti
 Toimenpide ei toteudu

Terveyden- ja sairaanhoidon toimiala			
Toimenpide/muutos	Säästötavoite 2024 (1000 €)	Status	Ennuste I (1000 €)
Laboratoriotutkimuskustannusten vähentäminen (näytteenottomenetelmiä muutetaan, näytteenottoverkoston tehokkuus kasvaa, tutkimusmääriä vähennetään)	1 078		1 019
Ostopalveluiden vähentäminen (vuokratyövoiman käyttöä vähennetään, kilpailutus, toimintaa kotiutetaan)	1 688		1 702
Ensihoidon yhtenäistäminen (siirto Tesan toiminnaksi, yhden hengen yöyksikön vähentäminen)	360		115
Toimintatapojen ja käytäntöjen muutokset	1 255		1 852
Hoitotarvikekustannusten vähentäminen ja ilmaisjakelukriteerien tiukentaminen	185		0
Työntekemisen aikojen muutokset (kliinisen lisätyön vähentäminen, loma-ajan sulut pienimmissä avosair.hoidon ja suun terv.huollon yksiköissä)	1 786		2 000
Yhteensä, Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut	6 352		6 688
Perhe- ja sosiaalipalvelut			
Toimenpide/muutos	Säästötavoite 2024 (1000 €)	Status	Ennuste I (1000 €)
Ostopalvelujen vähentäminen; henkilöstö ja palvelut	1 674		1 528
Työn tekemisen ajat ja toiminnalliset/rakenteelliset muutokset	1 746		838
Kiinteistöjen käytön tehostaminen ja tiivistäminen	134		129
Muu kustannusten karsiminen, kertaluonteiset erät	163		529
Toimintatuottojen lisäys (korvaukset muilta hv-alueilta)	300		300
Yhteensä, Perhe- ja sosiaalipalvelut	4 017		3 324

Pelastustoimen palvelut			
Toimenpide/muutos	Säästötavoite 2024 (1000 €)	Status	Ennuste I (1000 €)
Karsiminen palvelujen ostoista Ostopalveluja tarkan harkinnan mukaan	125		125
Kalustohankintojen tarkka harkinta Priorisointi ja tarpeellisuus	100		100
Muiden ostojen tarkka harkinta Tarkka harkinta tarpeellisuudesta ja priorisointi	158		158
Yhteensä, Pelastustoimen palvelut	383		383
Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus			
Toimenpide/muutos	Säästötavoite 2024 (1000 €)	Status	Ennuste I
Ostopalvelujen vähentäminen; henkilöstö ja palvelut	1 150		1 150
Työn tekemisen ajat ja käytäntöjen muutokset	1 620		612
Kiinteistöjen käytön tehostaminen ja tiivistäminen; sairaansijojen osittainen siirto Orimattilasta Lahteen	528		28
Järjestämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet	160		110
Muu kustannusten karsiminen, kertaluonteiset erät	30		30
Asiakasmaksujen korottaminen ja palauttamattomien apuvälineiden maksun periminen	382		644
Yhteensä, Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	3 870		2 574
Aluehallituksen toimiala			
Toimenpide/muutos	Säästötavoite 2024 (1000 €)	Status	Ennuste I (1000 €)
Erilaisiin poissaolojen sijaisuuksiin liittyvät töiden uudelleenjärjestelyt	62		67
Toimielinten kokouspaikkojen muutos omiin tiloihin, kokousten tarpellisuuden arviointi ja kokoustekniikkaan liittyvä järjestelyt	75		57
Juridisten ym. asiantuntijapalveluiden oston vähentäminen omia resursseja koordinoimalla	8		2
Ryhmärahan tarkistaminen	100		100
Logistiikka/ Varastotoiminnan transaktioiden vähentäminen ja toimintaan liittyvien määräaikaisten/tilapäisten resurssien uudelleenjärjestelyt	120		80
Yhteensä, Aluehallituksen toimiala	365		306

Tukipalveluiden toimiala	Säästötavoite 2024 (1000 €)	Status	Ennuste I
Toimitiloista luopuminen	47		90
Linjakadun ja PHKS toimistorakennuksen käyttäjämuutokset. Tiivistetään tilatehokkuutta ja siirretään sopivia henkilöstöryhmiä muista vuokratiloista Linjakadulle/PHKS toimistorakennukseen. Selvitys kustannusvaikutuksista käynnissä.	0		77
Prosessien tehostaminen; työkokemuksellisten käsittely	60		0
Pro Alert -järjestelmän korvaaminen Osaava -järjestelmällä.	50		50
Luovutaan KuntaRekryn SMS-viestien lähettämisestä	15		0
Paperipostin lähettämisen supistaminen minimiin. - tämä rivi muilta osin kuin PHKS - PHKS:n osalta oma "rivi" TESAn listassa - vaatii kattavan taustaselvityksen	320		285
Viestintäpalvelujen ostopalveluiden vähentäminen	15		15
Yhteensä, Tukipalveluiden toimiala	507		517
YHTEENSÄ KAIKKI TOIMIALAT	15 494		13 592

Lisätoimet	Säästötavoite 2024 (1000 €)	Status	Ennuste I
Aluehallituksen toimiala			
Säästö tutkimuskäsineistä (Pandemia suojaravikevaraston kierrättäminen ja Huoltovarmuuskeskukselta saadut käsineet)	585		585
Tukipalveluiden toimiala			
Säästetään lyhyissä poissaoloissa, sihteeripalvelut (alle 10 pv)	200		200
Luovutaan ilmaisista henkilöstökahveista	700		650
Luovutaan työntekijöiden kotona olevista näytöistä, tulostimista yms. tarvikkeista	194		194
Siirretään osittain sairauslomatoimistusten käsittely HR:ään, säästö palvelutuottajan kustannuksista	75		75
Teleoperaattorin laskutuksen optimointi	15		15
Lisätoimet yhteensä	1 769		1 719

Toimenpiteet yhteensä	17 263		15 311
------------------------------	---------------	--	---------------

Puuttuvat toimenpiteet 737

7 ILMIÖBUDJETOINTI

Hyvinvointialueella on ilmiöpohjaisen ja osallistuvan budjetoinnin pilotin ilmiöksi valittu lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen vuoden 2024 talousarvion valmistelussa. Mielen hyvinvointi käsittää lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin.

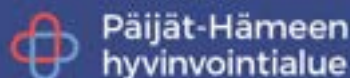
Ilmiöbudjetointi on uudenlainen lähestymistapa täydentämään perinteistä budjetointia. Ilmiöbudjetoinnilla vastataan kokonaisvaltaisemmin, systemaattisemmin ja budjettirakenteen perinteiset toimialarajat ylittäen sellaisiin monimutkaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin tai ilmiöihin, jotka eivät ratkea minkään yksittäisen toimialan omin toimin tai voimin. Ilmiöitä tarkastellaan pidemmällä aikavälillä, sillä hankalia ongelmia ei kyetä ratkaisemaan yhden talous- arviovuoden aikana.

Talousarviossa on määritelty ilmiötä koskevat tavoitteet, keinot, vastuutahot ja käytettävät resurssit sekä seurannan mittarit. Ilmiötä koskevan budjettivalmistelun tulee tapahtua monenkeskisessä toimialojen välisessä tarkastelussa. Seuranta ei kohdistu vain siihen mitä määrärahoilla tehtiin vaan tekemisen ja suoritteiden aikaansaamiin vaikutuksiin. Onnistumisen kriteerit ja mittarit ovat yhteiset.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimialat toteuttavat ilmiöpohjaisen budjetoinnin osatoteutuksia osana perustoimintaansa. Ilmiöpohjaisen budjetoinnin toteutumista seuraa, ohjaa ja koordinoi toimialojen edustajista koostuva ohjausryhmä, joka aloitti toimintansa 19.3.2024. Ohjausryhmään kuuluu myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön yksikön johtaja. Osatoteutusten etenemistä seurataan erillisten tuloskorttien avulla. Ilmiöpohjaisen budjetoinnin osatoteutusten suunnittelu ja toimeenpano on käynnistynyt hyvin tammi-huhtikuun aikana. Ilmiöpohjaisella budjetoinnilla kyetään edistämään osaltaan palvelujen kokonaiskehittämistä mm. alaikäisten mielenterveyspalvelujen osalta ja siirtämään painopistettä varhaisempaan tukeen. Ilmiöpohjainen budjetointi tukee myös hyvinvointialueen sisäisen LAPE-työn toteutumista. Vuoden 2024 ensimmäisen osavuosikatsauksen raportointi keskittyy vielä toimeenpanon käynnistämiseen liittyviin toimenpiteisiin.

Ilmiöpohjaisen budjetoinnin seuranta

Osavuosikatsaus 1/2024

Ilmiöpohjaisen budjetoinnin toteutuksen ja seurannan organisoituminen

Toimialat toteuttavat ilmiöpohjaisen budjetoinnin osatoteutuksia osana perustoimintaansa.

Ilmiöpohjaisen budjetoinnin ohjausryhmä aloitti toimintansa 19.3.2024.

Ohjausryhmään kuuluvat Mika Forsberg (pj), Kirsi Kuusinen-James, Eija Kallio, Niina Viholainen, Veli-Pekka Hakanen, Marjo Oksanen, Jenna Villanen, Jonna Ritvanen, Marja Okker, Teija Niiranen, Pertti Sopanen, Minna Veistilä (siht.)

Ohjausryhmä seuraa ja linjaa ilmiöpohjaisen budjetoinnin pilotointia. Seuranta raportoidaan osavuositarkastuksiin ja vuosiraportointiin.

Lapsiperhepalvelut

Toiminnan kuvaus: Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukeminen

Yhteistyötahot: kouluterveydenhuolto, opiskeluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut, alaikäisten mielen terveys-palvelut, muu opiskeluhuolto

Tavoite

Oikea-aikainen tuki ja hoito osana kth ja oth palveluja

Alatavoitteet

Terveystarkastukset toteutuvat 100%, monialaisin asiantuntijajärjestin osallistuminen, yhteisöllisen työn osuus, ohjattujen omahoitojen toteuttaminen, tuki- ja neuvontakäynnit tilastollisesti psykososiaaliseen neuvontaan ja ohjaukseen, oikea-aikainen hoitoon ohjaus ja pääty

■ Toteutus käynnissä, etenee aikataulussa, matala riski myöhästyneille, laatuvaikutus suunnitelmien

■ Toteutus käynnistyneessä, haasteita toteutuksessa tai toteutumattomuutta

■ Ei suunnitelmia tai suunnitelmien laiminloppuessa, merkittäviä haasteita toteutuksessa tai toteutus riski myöhästyneille

■ Toteutus ei ole käynnistynyt tai toteutukseen lähtenyt ei ole todennäköistä

Status

Kokonaistilanne

Perustelut statukselle

Rekrytointi ja perehdytys onnistuneet, koulutukset aloitettu

Mitä on saatu aikaan edellisen 4 kk aikana?

Uusien terveydenhoitajien rekrytointi ja perehdytys, lisäresurssi käyttöön terveydenhuollon toteuttamisessa. Ohjattujen omahoitojen, intervenotonaavigaation ja ALI:n uudet koulutukset käynnistyneet.

Mitä saadaan aikaan tulevien 4 kk aikana?

Uusi hoito-ohjauksen toimintamalli käyttöön. Alaikäisten mielen terveyspalveluihin, terveydenhoitajien kouluttaminen hoitoon tarpeen arvioinnin toteuttamiseen.

Riippuvuudet (kytkökset)

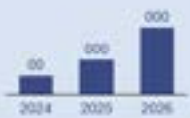
Mielen terveyspalveluiden tarve, hallituksen linjat, henkilöstön motivaatio ja kuormitus

Riskit ja huomiot

Mielen terveyspalveluiden saatavuus, henkilöstön suuri vaihtuvuus

Omistaja: Tulosaluejohtaja Eija Kallio ja tulossyksikönpäälliköt Nina Viholainen ja Eija Kinnunen

Mittari

Psykososiaaliset palvelut

Toiminnan kuvaus: Psykoterapiaoiminnon purkaminen Alaikäisten psykiatriassa palvelussa

Yhteistyötahot: Ei ulkopuolisia yhteistyötahoja

Tavoite

Psyko- ja sosiaalisen tuen luottamuksen lisääminen Alaikäisten psykiatriassa palvelussa (0 kpl hoitotakuun ylityksiä)

Alatavoitteet

Projektin toimintana luokiteltujen terapioiden suunniteltu määrä toteutus
Psyko- ja sosiaalisen tuen luottamuksen lisääminen lasten ja nuorten määrää vähenee
Osaamisen lisääminen yksikössä: suunnitellut koulutukset toteutuvat

■ Toteutus käynnissä, etenee aikataulussa, matala riski myöhästyneille, laatuvaikutus suunnitelmien

■ Toteutus käynnistyneessä, haasteita toteutuksessa tai toteutumattomuutta

■ Ei suunnitelmia tai suunnitelmien laiminloppuessa, merkittäviä haasteita toteutuksessa tai toteutus riski myöhästyneille

■ Toteutus ei ole käynnistynyt tai toteutukseen lähtenyt ei ole todennäköistä

Status

Kokonaistilanne

Perustelut statukselle

Käynnistetty 1/2024

Mitä on saatu aikaan edellisen 4 kk aikana?

Suunnitelmia päivitetty 1/2024. Sijaintien rekrytointi toteutus 4/2024. Toiminta käynnistyy 1.6.2024.

Mitä saadaan aikaan tulevien 4 kk aikana?

Uusien psyko- ja sosiaalisten terapioiden (4 kpl) ja kuvataideterapioiden (2 kpl) aloittaminen. Terapioihin liittyvät vanhempien ohjaus- ja tukikäynnit alkavat. Tehdään sopimuksia yksikön työntekijöiden kouluttamisesta (traumalyhytterapia ja vakauttava pari- ja perheterapia)

Riippuvuudet (kytkökset)

Terveydenhuoltolaki 1326/2010 53§

Riskit ja huomiot

Yksikön kuormittunut kokonaistilanne, jolloin toiminnan muutokset liittyvät psyko- ja sosiaalisen tuen purkamiseen tai haasteet sijaintien rekrytoinnissa saattavat vaikuttaa muuta toimintaa haittaavasti.

Omistaja: Tulossyksikönpäälliköt Marja Okker ja vastuusestorihoitaja Taina Kanninen

Mittari

Hoidotakuun ylitykset vuoden viimeisenä päivänä

KUNTOUTUS: Lasten/nuorten psykofyysisen fysioterapian vahvistaminen

Toiminnan kuvaus: Pyritään vastaamaan Perhekeskuksessa kaivattuun palveluun ja kysyntään lasten ja nuorten psykofyysisen fysioterapian keinoin. Kohderyhmänä ovat pääasiassa 12-15 vuotiaat muut muassa kipupotilaat sekä toiminnallisesti ja kehollisesti oireilevat potilaat, joilla on taustalla somaattinen oire (mm. isänsä ahdistus, unihäiriöt). Tätä toimintamallia pyritään vaikuttamaan varhaisessa vaiheessa lapsen/nuoren oireiluun ja ennaltaehkäistäisiin vaihejen kroonistumiseen.

Yhteistyötahot: Muut perhekeskus toimijat

Tavoite

Luoda tarpeita ja kysyntää vastaavaa palvelua perustasolle helpolla palvelun ohjauksella (matalan kynnyksen palvelu). Palvelu on pääsääntöisesti yksöisterapiaa, noin 5 - 10 käyntikertaa/asiakas.

Alatavoitteet

Tätä toimintamallia pyritään vaikuttamaan varhaisessa vaiheessa lapsen/nuoren oireiluun ja ennaltaehkäistäisiin vaihejen kroonistumiseen. Pyritään vakinnuttamaan toiminta normaalksi toiminnaksi.

■ Toteutus käynnissä, etenee aikataulussa, matala riski myöhästymiselle, kattaa palvelusuunnitelman

■ Toteutus käynnistymässä, haasteita toteutuksessa tai kohonnut riski myöhästymiselle, toteutussuunnitelmasta puuttuu

■ Ei suunnitelmaa tai suunnitelman laatiminen alkuvaiheessa, merkittäviä haasteita toteutuksessa tai korkea riski myöhästymiselle

■ Toteutus ei ole käynnistynyt tai toteutuksen lähtö ei ole keskeytynyt

Status

Kokonaistatus ● ○ ○ ○

Perustelut statukselle

Toiminta käynnistetty ja jatkosuunnitelmat olemassa

Mitä on saatu aikaan edellisen 4 kk aikana?

Infoitu yhteistyökumppaneita uudesta toimintamallista ja sovittu lähettämisen kriteerit. Järjestetty psykofyysisen osaamisen lisäkoulutukset 20 työntekijälle. Palkattu määräaikainen työntekijä 4.3. alkaen toimintaan. Alkuvuodesta ostettu palvelua yksityiseltä kun rekrytointi on ollut kesken.

Mitä saadaan aikaan tulevien 4 kk aikana?

Yhteistyön frivistaminen suoraan kouluterveydenhuoltoon jotta asiakkaan ohjaaminen palveluun helppoa ja oikea-aikaista.

Riippuvuudet (kytkökset)

Yhteistyötahojen oikea-aikainen ja oikea kuntoutustarpeen arvio

Riskit ja huomiot

Käynnistysvaiheessa toiminta on haavoittuva, koska keskittyy yhdelle määräaikaiselle työntekijälle. Tilan puute Lahden perhekeskuksessa.

Omistaja

Tulosaluejohtaja Veli-Pekka Hakanen

Mittari

Hoitoon pääsy toteutus hyvin
Tuotanto: Oma tuotanto 24 käyntiä ja 9 asiakasta, Osto 26 käyntiä 4 asiakasta

Pelastustoimi

Toiminnan kuvaus: Lasten ja nuorten pelokuntatoiminnan edistäminen

Yhteistyötahot: Alueen sopimuspaikotukset, SSFL Pöytä-Häme työvaliokunta, Suomen pelastusalan keskusjärjestö (SPEK), Hämeen pelastuslaitto ry.

Tavoite

Sopimuspaikotusten nuorisosaatujen harrastajamäärän lisääminen. Lisätään lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia ja vähennetään syrjäytymistä. Paikotusten nuorisotyö toimi poikuna pelastusalan ammattilaisina.

Alatavoitteet (näitä tarkennetaan selvityksen perusteella)

Toimintaan osallistuvien lasten ja nuorten määrä kasvaa xx %
Alueen paikotusten nuorisosaatossa on xx kpl harrastajia vuoden 2026 lopussa

■ Toteutus käynnissä, etenee aikataulussa, matala riski myöhästymiselle, kattaa palvelusuunnitelman

■ Toteutus käynnistymässä, haasteita toteutuksessa tai kohonnut riski myöhästymiselle, toteutussuunnitelmasta puuttuu

■ Ei suunnitelmaa tai suunnitelman laatiminen alkuvaiheessa, merkittäviä haasteita toteutuksessa tai korkea riski myöhästymiselle

■ Toteutus ei ole käynnistynyt tai toteutuksen lähtö ei ole keskeytynyt

Status

Kokonaistatus ●

Perustelut statukselle

Aloitettu maaliskuussa 2024

Mitä on saatu aikaan edellisen 3 kk aikana?

Laadittu suunnitelma tehtävistä lähtökartoituksesta. Kontaktit yhteistyötahojen toiminnan käynnistämiseksi.

Mitä saadaan aikaan tulevien 3 kk aikana?

Toteutetaan lähtökartoitus, jossa tarkastellaan mm. alueen paikotusten nuorisosaatujen nykytilannetta, harrastajamäärää, ohjauksen olosuhteita, toiminnan muiden tahojen kanssa nykyistä, kehittämistarpeita ja -ideoita toiminnan haasteita. Vuos 2024-2026 tehtävä toimintamallin tarkennetaan selvityksen perusteella.

Riippuvuudet (kytkökset)

Pelastustoimen strategia (3.2. Tavoite 2)
Hyvinvointialueen strategia, 3. päätavoite
Palvelustrategia (3.4)

Riskit ja huomiot

Resurssien riittävyys (talous ja henkilökä)

Sopimuspaikotusten resurssit toiminnan edistämiseen ovat vähäisiä.

Omistaja

Kehittämispäällikkö Toimtu Pellonmaa

Nuorisovaltuusto

Toiminnan kuvaus: Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen: tietoa nuorille ilmiöstä ja tuesta

Yhteistyötahot: Kuntien nuorisovaltuustot, viestintä, asiakas- ja osallisuustalokunta

Tavoite

Lasten ja nuorten osallisuuden ja tietoisuuden edistäminen

Alatavoitteet

Tarkoitus on lisätä tietoisuutta itse ilmiöstä ja kertoa tarjolla olevien tuen muodosta kohderyhmälähtöisen viestinnän keinoin.

■ Toteutus käynnissä, etenee aikataulussa, mallia näki myöntäytymällä, saatavat toteutus suunnitelmat

■ Toteutus käynnistymässä, haasteita toteutuksessa tai toteutus näki myöntäytymällä, toteutus suunnitelmissa puuttuu

■ Ei suunnitelmaa tai suunnitelmaa laadittu aikataulussa, merkittävät haasteita toteutuksessa tai toteutus näki myöntäytymällä

■ Toteutus ei ole käynnistynyt tai toteutuksen laatu ei ole tiedossa

Status

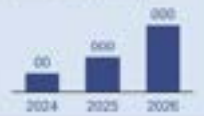
Kokonaistilanne

Perustelut tilanteelle
Toiminta vasta alkamassa.

Mittari

Toiminta ja osallistujat

Mitä on saatu aikaan edellisen 4 kk aikana?

Idea on käsitelty vuoden 2023 syksyllä. 8.5. työpajassa on ideoitu mielenliveryyden, digiosaamisen ja riippuvuuden kokonaisuuksia.

Mitä saadaan aikaan tulevien 4 kk aikana?

28.5. asian käsittely ruuassa ja 6.6. työpaja, jossa laaditaan suunnitelma toiminnasta.

Riippuvuudet (kytkökset)

Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten toimintasuunnitelma ja rahoitus

Riskit ja huomiot

Nuorten itse tekemisen sijaan toiminta saattaa ajautua aikuislähtöiseksi.

Omistaja: Valmistelu ja bedonhallinta-asiantuntija Jenna Villanen

8 INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU

Investointien toteutusvertailu 2024 (1000 €)

Määrärahat	Alku- peräinen talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Hankintamenot ja uudisrakentaminen	17 599	458	17 141
Rakennusvaihe 8 (PHKS)	16 806	458	16 348
Suunnittelu	2 030	269	1 761
Rakentaminen	10 526	174	10 352
Toimintavarustus (sisältäen ict:n)	350	89	261
Väistötilat	2 000	-74	2 074
Maa-alue	1 900	0	1 900
Nastolan sote-keskus	533	0	533
Maa-alue	403	0	403
Suunnittelu	130	0	130
Rakentaminen	0	0	0
Toimintavarustus (sisältäen ict:n)	0	0	0
Orimattilan pelastusaseman kalustohalli	260	0	260
Suunnittelu	20	0	20
Rakentaminen	210	0	210
Toimintavarustus (sisältäen ict:n)	30	0	30
Perusparantamishankkeet (sis. toiminnan tehostamiseksi)	2 150	35	2 115
Muu rakentaminen, rakennustekniset työt, yhteensä	2 150	35	2 115
Muut investointimenot	6 799	332	6 467
Tietojärjestelmähankkeet	1 050	32	1 018
Sairaalalaitteet ja -kalusto	2 304	33	2 271
Muut laitteet ja kalusto	1 445	260	1 185
Osakkeet	2 000	6	1 994
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	26 548	825	25 723
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	0	0	0
INVESTOINNIT NETTOMENOT	26 548	825	25 723

9 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

Rahoitusosan toteutusvertailu (1000 €)

	TA2024	TA2024 muutosten jälkeen	Toteuma 30.4.2024	Tot%
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta	-8 828	182	5 590	3068 %
Vuosikate (+/-)	-8 828	182	5 590	3068 %
Tulorahoituksen korjauserät (+/-)				
Investointien rahavirta	-26 548	-26 548	-825	3 %
Investointimenot (-)	-26 548	-26 548	-825	3 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-35 376	-26 366	4 765	-18 %
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset	-12 143	-12 143	-427	4 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	0			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	-12 143	-12 143	-427	4 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+/-)	0		0	
Oman pääoman muutokset (+/-)	0	0	-69	
Muut maksuvalmiuden muutokset (+/-)	0	0	3 111	
Rahoituksen rahavirta	-12 143	-12 143	2 616	-22 %
Vaikutus maksuvalmiuteen	-47 519	-38 509	7 381	-19 %

10 KATSAUS HYVINVOINTIALUEEN OMISTAMIEN YRITYSTEN TILANTEeseen

Hyvinvointialuekonserniin kuuluu emoyhteisönä hyvinvointialue ja tytäryhteisönä Hämeen Tekstiilihuolto oy (omistus 78,5 %). Konsernitilinpäätökseen yhdisteltäviä osakkuusyhteisöjä (omistus 20–50 %) ovat Harjun terveys oy, Lahden Sairaalaparkki oy, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut oy ja Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut oy. Hyvinvointialue omistaa osakkeita myös 27 muusta yhtiöstä. Yhtiöiden tehtävänä on tukea hyvinvointialueen ydintoimintaa, ja osa niistä on sidosyksikköasemassa.

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Muut yhtiöt	1	
Osakkuusyhteisöt	4	
Hyvinvointialue	1	
Yhteensä	6	0

Olennaiset konserniyhteisöjä koskevat tapahtumat

Hyvinvointialueen osittain omistamien yhtiöiden liikevaihdon summa on yli 600 miljoonaa euroa ja työntekijämäärä yhteensä noin 6 600. Pääosa yhtiöistä on kannattavia ja riittävän vakavaraisia. Hyvinvointialue ostaa yhtiöistä palveluja vuosittain yli 100 miljoonalla eurolla. Osuus kokonaiskuluista on noin 11 %. Yhtiöissä laskennallisesti 1 100 työntekijää tekee töitä Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle.

Tytäryhtiö Hämeen Tekstiilihuolto oy:n liikevaihtoennuste on noin 5,0 miljoonaa euroa. Yhtiön osuus konsernin kokonaistuotoista on noin 0,2 % (pois lukien sisäinen myynti 2,8 miljoonaa euroa). Tilikauden tulostavoite on mahdollista saavuttaa. Tekstiilihuoltopalvelujen toimitusvarmuus on ollut hyvä ja myös muut palvelujen käyttäjille tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet on saavutettu.

Osakkuusyhtiöiden Harjun terveys oy, Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut oy, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut oy ja Lahden Sairaalaparkki oy toiminnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Muiden yhtiöiden osalta merkittävin muutos on Työterveys Wellamo oy:n asettaminen vapaaehtoiseen selvitystilaan ja yhtiön toimintojen siirtyminen markkinoilla toimivien yksityisten yritysten vastuulle.

Hyvinvointialue omistaa osakkeita yhdestä asunto-osakeyhtiöstä ja yhdeksästä Holiday Club -ryhmään kuuluvasta kiinteistöyhtiöstä, joiden huoneistot ovat henkilöstön vuokrattavissa lomakäyttöön. Lisäksi omistuksiin kuuluu kolme perintönä saatua asunto-osaketta kahdesta eri yhtiöstä.

Aluehallitus päätti 11.3.2024 varata enintään 30.000 euron määrärahan lomaosakkeiden hankkimiseksi henkilöstön käyttöön. Tällä määrärahalta on tähän mennessä ostettu kolme viikkoloma -osaketta ja yksi on saatu lahjoituksena.

Yhtiöistä Coxa oy, Fimlab Laboratoriot oy ja Sarastia oy ovat tähän mennessä päättäneet osingonjaosta. Näillä päätöksillä on mahdollista saavuttaa suurin osa talousarvion osinkotuottotavoitteesta.

Yhtiöasiakirjojen laatiminen ja päivittäminen on jatkunut. Tavoitteena on, että mahdollisimman pian jokaista yhtiötä varten on laadittu ajantasainen omistajastrategia ja osakassopimus. Hankintalainsäädännön tulkinnasta on käyty keskustelua sidosyksikköyhtiöihin liittyen. Mahdollisesti tarvittavat muutokset yhtiöiden omistusosuuksiin ja hankintalain tarkoittaman määräysvallan käyttämiseen toteutetaan mahdollisimman nopeasti.

11 LIITTEET

11.1 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä selonteko riskienhallinnan järjestämisestä

Päijät-Hämeen hyvinvointialueella on kehitetty riskienhallinnan kokonaisprosessia asteittain syksystä 2023 lähtien. Prosessin jalkauttaminen osaksi normaalia toiminnan ohjausta ja johtamista on kesken. Hyvinvointialueen johtoryhmässä on arvioitu Päijät-Hämeen hyvinvointialueen merkittävimmät riskit 16.1.2024 (Taulukko 1). Hyvinvointialueen johtoryhmällä on seurannassaan yhdeksän strategista tai taloudellista riskiä. Riskit on arvioitu niiden todennäköisyyden ja seurauksen perusteella. Hallintatoimenpiteitä on täsmennetty kevään 2024 aikana.

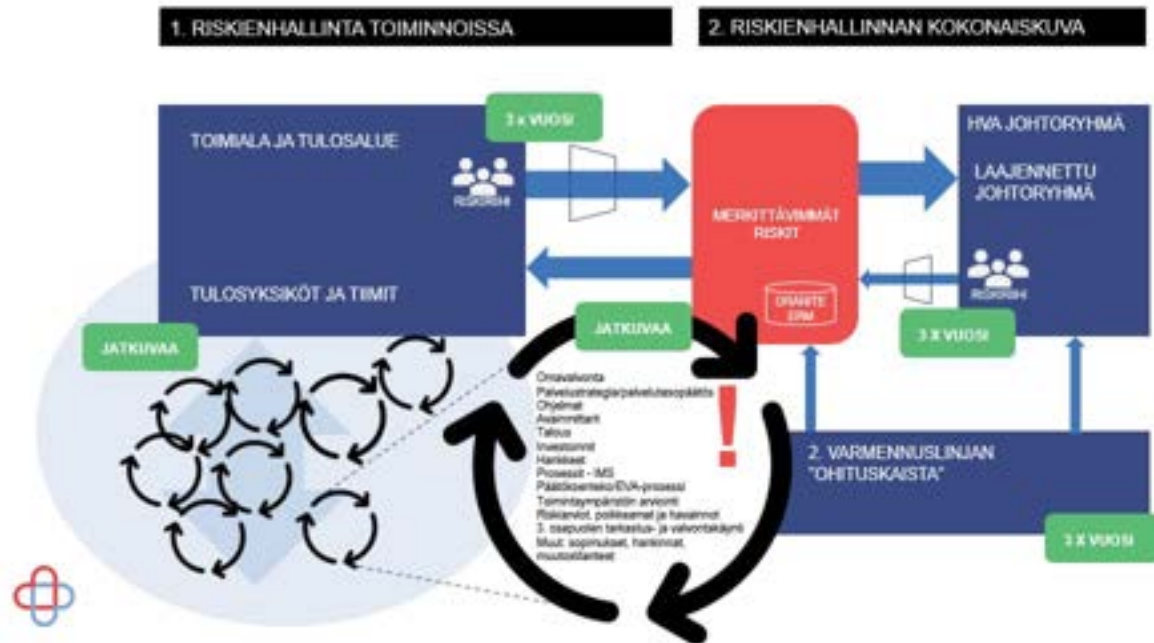
Päijät-Hämeen hyvinvointialueen riskienhallinnan järjestäminen

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti riskienhallinta on olennainen osa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hallinto- ja johtamisjärjestelmää. Riskienhallinta vahvistaa hyvää hallintoa ja johtamista asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallinnalla tunnistetaan, analysoidaan, arvioidaan sekä hallitaan ja käsitellään toimintaan sekä toimintaympäristöön liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnassa on tärkeää tunnistaa ilmiöistä tai muodostuneista riskeistä aiheutuvia skenaarioita. Riskienhallinnan kypsyytaso arvioidaan säännöllisin väliajoin ja kehitetään jatkuvan parantamisen periaatteella. Riskienhallinnan toteutumista seurataan muun muassa valvontatoimenpiteillä omavalvonnan ja sisäisen tarkastuksen avulla. Riskienhallinnan kokonaisprosessissa riskienhallinta integroituu yhdeksi osaksi organisaation normaalia toiminnanohjausta ja johtamista. Riskienhallinnan kokonaisprosessin kuvaus sisältyy riskienhallinnan ohjeeseen, joka on valmisteilla. Tavoitteena on saada ohje kommenteille kesäkuun aikana. Riskienhallinta, turvallisuus ja varautuminen -yksikkö ylläpitää merkittävimpien riskien kokonaiskuvaa sekä tukee ja koordinoi riskienhallinnan toteutumista.

Riskienhallinnan edistäminen hyvinvointialueella keväällä 2024

Riskienhallinnan kokonaisprosessissa riskienhallintaa lähestytään kahdesta näkökulmasta: riskienhallinta toiminnoissa ja riskienhallinnan kokonaiskuva. Kokonaisprosessin luonnos on kuvattu alla. Kokonaisprosessin jalkauttaminen on vielä kesken ja vähäiset resurssit hidastavat toimintamallin jalkauttamista.

Riskienhallinnan kokonaisprosessi - LUONNOS

Kuva 1. Luonnos riskienhallinnan kokonaisprosessista.

Kevään 2024 aikana on tehty toimenpiteitä, jotta merkittävimpien riskien hallintatoimenpiteet huomioitaisiin taloussuunnittelussa. Toiminnallisissa muutostarpeissa tarkasteltiin merkittävimpien riskien hallintatoimenpiteet ja niiden resursoinnin aiheuttamat muutostarpeet. Suuri osa merkittävimpien riskien hallintakeinoista on osa normaalia toiminnanohjausta ja johtamista. Kuitenkin henkilöstön riittävyyteen, turvallisuusympäristön muutokseen ja tietoturvaan koskeviin riskeihin esitettiin hallintatoimenpiteisiin liittyviä muutostarpeita.

IMS-järjestelmässä on tarkoitus toteuttaa prosessien riskienarviointi ja tällä tavoin vahvistetaan riskienhallintaa toiminnoissa. IMS:n osalta toimintamallin määrittely jatkui keväällä 2024. Tavoitteena toimintamallin määrittely ja sovitus osaksi riskienhallinnan kokonaisprosessia vuoden 2024 aikana. Käyttöönotto siirtyi vuodelle 2025 johtuen IMS-järjestelmän päivityksistä, joiden myötä saadaan käyttöön toimintamallin mukainen uusi Riskit -moduuli.

Viime vuonna käyttöönotetun Whistleblowing -kanavan kautta ei ole tullut yhtään ilmoitusta. Muiden merkittävien "riskienhallinta toiminnoissa" asiakokonaisuuksien osalta ei ole tässä yhteydessä raportoitavaa tai niistä raportoidaan erikseen.

Hyvinvointialueen merkittävimmät riskit arvioitiin tammikuussa ja niille esitettiin hallintatoimenpiteitä hyvinvointialueen johtoryhmän riskiriihessä. Toimialalle kohdistuva riskiriihi toteutettiin myös Perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialalle. Tavoitteena on tänä vuonna teettää kaikille toimialoille yksi riskiriihi. Aluehallituksen toimialan riskiriihi toteutetaan vastuualueittain. Toisen varmennuslinjan riskienarviointia vahvistettiin keväen 2024 aikana. Riskiriihi toteutettiin Toimitilat tulosalueelle. Toisen varmennuslinjan riskienarviointia Granite ERM -järjestelmän avulla tehtiin erityisesti tietoturvan ja tietosuojan osalta.

Hyvinvointialueen raportoidut merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Merkittävimmät riskit ovat johtoryhmän seurannassa ja merkittävimmät riskit omistaa hyvinvointialuejohtaja. Merkittävimpien riskien hallintatoimenpiteistä 5 % on valmiina, 85 % on meneillään ja 10 % on aloittamatta. Riskitasoihin ei ole tullut kevään aikana muutosta ja ne arvioidaan uudelleen ensi syksynä.

Useissa riskeissä hallintatoimenpiteiksi johtoryhmä on määritellyt yhteisen toiminnan ja suunnitelmallisuuden tehostamisen, toiminnanohjauksen ja yhteisen priorisointityön. Johtoryhmän yhteisessä riskiriihessä huhtikuussa tarkasteltiin tarkemmin tätä kokonaisuutta. Organisaation yhtenäisten toiminnanohjaus- ja johtamismenetelmien tehostaminen edesauttaisi riskienhallinnan toteutumista ja on arvioitu, että niihin panostaminen pienentäisi usean riskin riskitasoa. Konkreettisesti johtoryhmän tavoitteiksi määriteltiin toimintatapojen ja prosessien yhtenäistäminen, olemassa olevien toimintojen kehittäminen ja vakiointi, säästökohteiden tunnistaminen ja nykyisen toiminnan kyseenalaistaminen. Lisäksi määriteltiin yhteisiksi menetelmiksi kehittämistoimenpiteiden kriittisten painopisteiden yhteinen määrittely ja toiminnan suunnittelu tätä vasten. Yhtenäiseen toiminnanohjaukseen on viitattu yhdeksän riskin osalta seitsemässä riskissä hallintatoimenpiteenä.

Johtoryhmä arvioi huhtikuun riskiriihessä hyvinvointialueeseen kohdistuvia valtion lisäsopeutustoimia. Suurin osa toimenpiteistä nähdään mahdollisuutena, mutta esimerkiksi hoitotakuulainsäädännön palauttaminen vuoden 2022 mukaiseen tilaan vaatii lisätarkastelua vaikutusten ennakoimiseksi.

Taulukko 1: Päijät-Hämeen hyvinvointialueen merkittävimmät riskit

Riskilaji	Riski	T	S	Riskitaso
Strateginen	Henkilöstön riittävyys ja osaaminen	5	4	20
Strateginen	Riittämätön rahoitus	5	4	20
Talous	Talouden tasapainottamisen epäonnistuminen	4	4	16
Strateginen	Kyberuhka	4	4	16
Strateginen	Palvelutarpeen kasvu ja muutos	5	3	15
Strateginen	Turvallisuusympäristön muutos	3	4	12
Talous	Kustannusten nousu	3	4	12
Strateginen	Väestön heikentynyt luottamus palvelujärjestelmään	3	4	12
Strateginen	Päätöksentekokyky	3	4	12

Strategiset riskit

Henkilöstön riittävyys ja osaaminen

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	5	4	20

Henkilöstön riittävyys vaihtelee, ja osalla aloista henkilöstön saatavuus on todella vaikeaa. Henkilöstön riittävyyteen liittyvä riski vaikeuttaa järjestämistehtävän hoitamista ja hoitotakuussa pysymistä. Henkilöstön riittävyys on tunnistettu merkittäväksi riskiksi useilla toimialoilla. Kuitenkin osalla toimialoista tilanne on hieman parantunut. Työmäärä kasvaa myös lisääntyneiden vaateiden ja palvelutarpeen kasvun myötä (mm. lainsäädäntövaatimukset) ja kuormittaa työntekijöitä merkittävästi. Työnantajakuvan epäkohdat saattavat vaikuttaa henkilöstön saatavuuteen. Organisaatiossa priorisointia ei tehdä riittävästi ja vaadittuihin toimiin ryhtyminen on hidasta. Henkilöstöohjelman toimeenpano voi epäonnistua taloudellisten rajoitteiden vuoksi.

Suurin osa hallintatoimenpiteistä arvioidaan uudelleen ensi syksynä. Määritellyt hallintatoimenpiteet on raportoitu alla.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
Työtehtävien yhdessä priorisointi toimialojen kesken	30.9.2024	Meneillään
Hyvinvointialueitasoinen toimintojen riittävä priorisointi	30.9.2024	Meneillään
Tukipalveluiden riittävä resursointi palvelutuotannon helpottamiseksi	30.9.2024	Meneillään
Yhteinen toiminnan suunnittelu	30.9.2024	Meneillään
Riittävä resursointi henkilöstöohjelman toimeenpanoon	31.10.2024	Meneillään
Työhyvinvointiin, johtamiseen ja osaamisen kehittämiseen panostaminen	31.10.2024	Meneillään
Rekrytoinnin edelleen kehittäminen	31.10.2024	Meneillään
Teknologian hyödyntäminen tehtävien automatisoinnissa	31.10.2024	Meneillään
HR-johtamisen vahvistaminen	31.10.2024	Meneillään

Riittämätön rahoitus

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	5	4	20

Hyvinvointialueelle tuleva rahoitus on riittämätön huomioiden kustannuskehitys ja palvelutarpeen kasvu. Rahoitus ei riitä palveluiden tuottamiseen. Aktiivista hyvinvointialueitasoista priorisointia ei kyetä tekemään riittävän nopeasti. Mahdollisena nähdään arviointimenettelyyn joutuminen.

Riskin hallintatoimenpiteistä kevään aikana on panostettu edunvalvontaan ja kansalliseen sekä poliittiseen vaikuttamiseen. Kaikki hallintatoimenpiteet on raportoitu alla.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
Kustannuskehityksen hillitseminen	31.10.2024	Meneillään
Korkosuojaus	31.10.2024	Meneillään
Kansallinen vaikuttaminen	31.10.2024	Meneillään
Poliittinen vaikuttaminen	31.10.2024	Meneillään
Talouden tasapainottamisohjelman toimeenpano	31.10.2024	Meneillään
Edunvalvonta	31.10.2024	Meneillään

Kyberuhka

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	4	4	16

Turvallisuusviranomaiset ovat kehottaneet tehostamaan kriittisen infrastruktuurin suojaamista fyysisesti ja tietoverkoissa. Kyberhyökkäyksen todennäköisyys on kasvanut. Tietojärjestelmien infrastruktuurin haavoittuvuuteen panostaminen on hieman madaltanut riskitasoa, mutta kokonaisuudessaan todennäköisyys on korkealla. Korjausvelkaa on yhä ja tietoturvan taso on alhaisempi kuin hyvinvointialueilla keskimäärin. Tieto häiriöistä, toiminnan ongelmista tai mahdollisista mainehaittaa aiheuttavista tapahtumista ei kulje organisaation sisällä.

Hallintatoimenpiteitä on tehty asteittain ja ensi vuodelle on esitetty toiminnalliset muutostarpeet hallintatoimenpiteiden riittävälle toteuttamiselle. Tietoturvatason parantamiselle on esitetty jo talousarvion laadinnan alkuvaiheessa lisäresursseja. Ilman lisäresursseja hallintatoimenpiteitä ei voida toteuttaa. Kaikki hallintatoimenpiteet on raportoitu alla.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
ICT infran korjausvelan vähentäminen ja ICT-infran uudistaminen	31.12.2024	Meneillään
Sähköpostin suojauksen parantaminen	31.12.2024	Meneillään
Mobiililaitteiden suojauksen parantaminen	31.12.2024	Meneillään
Kriittisten toimintojen ja ICT-palveluiden tunnistaminen ja luokittelu	30.9.2025	Meneillään
HVA:n omat pilviresurssit - suojaus ja valvonta	30.9.2025	Meneillään
Kokonaisarkkitehtuurikuvaus	30.9.2025	Aloittamatta
Tiedonhallintamallin päivitys toimintaa ohjaavana dokumenttina ja tiedonhallintamallin jalkauttaminen	30.9.2025	Aloittamatta
Kriittisten varmuuskopioiden suojaus (kiristyshaittaohjelmat)	30.9.2025	Aloittamatta

Palvelutarpeen kasvu ja muutos

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	5	3	15

Palvelutarve jatkaa kasvuaan kaikilla toimialoilla osassa toiminnoista. Tukipalveluiden kasvu on osittain seurausta palvelutuotannon tarpeiden kasvusta. Palvelurakenneuudistus ei toteudu riittävällä tasolla. Hoitotakuu ei toteudu kaikissa palveluissa. Väestön ikääntyminen muuttaa palvelutuotannon tarpeita. Myös päihde- ja mielenterveysasiakkaiden sekä lasten ja nuorten pahoinvoinnin lisääntyminen aiheuttaa muutosta. Näiden osuus kasvanut merkittävästi viimeisen vuoden aikana. Tarpeeseen vastaaminen edellyttää riittävää ennakointia ja hyvinvointialuetasosta yhteistä priorisointia. Toimitilaohjelma ja palveluverkkouudistus on ollut riippuvainen Valtiovarainministeriön päätöksestä lainanottovaltuuksista. Lainanottovaltuudet on saatu ja toimitilaohjelma on seuraavaksi aluevaltuuston käsittelyssä.

Kaikki määritellyt hallintatoimenpiteet on raportoitu alla. Yhdyspintatyön täydelle hyödyntämiselle ja vaikuttavuuden mittaamisen kehittämiseksi ei ole määritelty toistaiseksi määräpäivää.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
Varautuminen VM:n päätökseen lainanottovaltuuksista	30.6.2024	Valmis
Palvelurakenteen keventäminen	30.6.2024	Meneillään
Tehokkuuden, tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisääminen palvelutuotannossa	30.9.2024	Meneillään
Riittävä ja oikea-aikainen tieto toimintaympäristön muutoksista	30.9.2024	Meneillään
Riittävä ennakointi ja hyvinvointialuetasoinen yhteinen priorisointi	30.9.2024	Meneillään
Digitaalisten palvelujen hyödyntäminen	31.10.2024	Meneillään
Yhdyspintatyön täysi hyödyntäminen		Meneillään
Vaikuttavuuden mittaamisen kehittäminen		Meneillään

Päätöksenteko – Kyvyttömyys tehdä välttämättömiä ja tarkoituksenmukaisia päätöksiä

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	3	4	12

Päätösten valmistelussa ja/tai päätöksenteossa ei ole riittävää rohkeutta ja/tai osaamista tehdä tarvittavia ja vaikeita päätöksiä. Isoja valintoja ei tehdä riittävän aktiivisesti. Hyvinvointialueella halutaan tehdä paljon kaikkea, eikä valmiiksi saamista mitata. Aktiivisia muutostoimia tehdään liian varovaisesti. Toimintaa ei suunnitella yhdenmukaisesti eikä toimialojen keskinäisriippuvuuksia huomioiden. Tehdään näivettävää säästämistä eikä suuria linjoja ole määritelty. Riskin syntymiseen voi vaikuttaa valmistelijan tai päätöksentekijän intressiritiriidat ja kyvyttömyys tunnistaa välttämättömiä toimia. Vaikutuksena on epätarkoituksenmukaiset päätökset, tai tarvittavien päätösten tekemättä jääminen. Päätöksestä riippuen syntyy eri suuruisia riskejä hyvinvointialueen toiminnan onnistumisessa ja selviytymisessä. Hyvinvointialueen ja kuntien väliset intressiritiriidat vaikeuttavat päätöksentekoa ja voivat vaikuttaa kuntien ja hyvinvointialueen väliseen luottamukseen.

Suurin osa hallintatoimenpiteistä arvioidaan uudelleen ensi syksynä. Määritellyt hallintatoimenpiteet on raportoitu alla.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
Kriittisten tietojen ja toimintaympäristöön merkittävästi vaikuttavien asioiden tunnistaminen valmistelussa	30.9.2024	Meneillään
Asioiden tiedostaminen ja tiedon jakaminen tarkoituksenmukaisesti päätöksentekijöille	30.9.2024	Meneillään
Hyvinvointialueen yhteiseen toiminnanohjaukseen ja seurantaan panostaminen asioiden tunnistamisen ja perustelujen helpottamiseksi	30.9.2024	Meneillään
Hyvinvointialueasoinen toiminnan yhdenmukainen vuosisuunnittelu ja toiminnallisten tavoitteiden seuranta	30.9.2024	Meneillään
Toiminnan toimialarajat ylittävä suunnittelu riippuvuudet huomioiden	30.9.2024	Meneillään
Hankkeiden ja hankintojen riittävä rajoittaminen ja priorisointi	31.10.2024	Meneillään

Väestön luottamus palvelujärjestelmään heikkenee

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	3	4	12

Yhdeksi riskiksi on arvioitu, että luottamus hyvinvointialueen kykyyn järjestää palvelut heikkenevät ja palvelua haetaan muualta. Riskiä voidaan hallita viestinnällä ja palvelujen turvaamisella lainsäädännön puitteissa.

Riskille on määritelty yksi hallintatoimenpide, jolle ei ole määritelty määräpäivää. Ensi syksynä tehdään riskin tarkastelu uudelleen ja määritellään tarvittaessa lisää hallintatoimenpiteitä.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
Viestintä ja palvelujen turvaaminen lainsäädännön puitteissa		Aloittamatta

Turvallisuusympäristö

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	3	4	12

Sota Ukrainassa sekä Venäjän vihamielinen toiminta Suomea kohtaan lisää todennäköisyyttä häiriötilanteille, jotka voivat vaikuttaa suoraan tai välillisesti Päijät-Hämeen hyvinvointialueeseen ja sen toimintaympäristöön. Venäjän vihamielinen toiminta Suomea kohtaan jatkuu muun muassa hybrdivaikuttamisena, esimerkiksi välineellistetyn maahantulon keinoin. Arviolta toiminta kiihtyy. Turvallisuusviranomaiset ovat kehottaneet tehostamaan kriittisen infrastruktuurin suojaamista fyysisesti ja tietoverkoissa. Myös muiden yhteiskunnallisten syiden takia häiriöt, levottomuudet ja tahallinen vahingonteko on yhä todennäköisempää. Rakenne ei edesauta tehokkaan tilannetietoisuuden muodostamista johtamisen tueksi häiriötilanteissa.

Suurin osa hallintatoimenpiteistä arvioidaan uudelleen ensi syksynä. Palvelustrategian toimeenpanon kärjen 6 toimenpiteet vastaavat osittain tähän riskiin. Määritellyt hallintatoimenpiteet on raportoitu alla.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
Viranomaisyhteistyön kehittäminen ja syventäminen	30.9.2024	Meneillään
Valmiusviestintäjärjestelmän käyttöönotto priorisoiden kriittiset toiminnot	30.9.2024	Meneillään
Hyvinvointialueen kriittisten toimintojen suojaamisen kehittäminen	31.10.2024	Meneillään
Varautumisen toimenpiteet	31.10.2024	Meneillään
Harjoittelu poikkeusolojen ja normaaliolojen häiriötilanteiden varalle	31.10.2024	Meneillään
Riittävä resursointi valmiussuunnitteluun	31.10.2024	Meneillään
Riittävä resursointi henkilö- ja tilaturvallisuuden turvaamiseen	31.10.2024	Meneillään
Poikkeusolojen johtamisjärjestelmän rakentaminen ja harjoittaminen	31.10.2024	Meneillään
Tilanne- ja johtokeskus tarvekartoitushankkeen edistäminen	31.12.2024	Meneillään
Tilaturvallisuuden periaatteiden luominen	31.12.2024	Meneillään
Kansallisen ja yhteistyöalueiden välisen tiedonvaihdon kehittäminen ja varmentaminen	31.12.2024	Meneillään
Valmiussuunnitelman saattaminen ajantasaiseksi	31.12.2024	Meneillään
Kriittisten toimintojen ja ICT-palveluiden tunnistaminen	30.9.2025	Meneillään

Taloudelliset riskit

Talouden tasapainottaminen

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	4	4	16

Suunnitellut tasapainottamistoimenpiteet eivät toteudu. Tällä hetkellä näyttää siltä, että tasapainottamistoimenpiteet toteutuvat monelta osin. Tällä hetkellä riski on se, että suunnitellut toimenpiteet eivät ole riittäviä, kun valtion rahoitusta on leikattu. Rahoitus ei riitä pakollisten palveluiden tuottamiseen.

Lisätasapainottamistoimenpiteitä määritellään ja korjataan parhaillaan. Kaikki hallintatoimenpiteet on raportoitu alla.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
Talouden lisätasapainottamistoimenpiteiden määrittely yhdessä toimialojen kesken	31.5.2024	Meneillään
VM:n hyväksymän ohjelman toteutus osana talousarviota	31.5.2024	Meneillään
Tasapainottamisohjelman seuranta ja korjaaminen	31.5.2024	Meneillään
Palveluverkko	30.6.2024	Meneillään
Toimitilaohjelma	30.6.2024	Meneillään
Proaktiivinen talouden (TA24) seuranta ja kuukausittaisen taloussuunnusteen tarkkuuden parantaminen	31.8.2024	Meneillään
Yhteinen toiminnan suunnittelu	30.9.2024	Meneillään

Kustannusten nousu

	Riskin todennäköisyys	Riskin seuraus	Riskitaso
	3	4	12

Hoitotarvikkeiden, laitteiden sekä varaosien hinnannousut sekä tavarantoimittajien varaukset hinnoitteluun uusissa kilpailutuksissa. Pörssisähköön siirtyminen lisää epävarmuutta energian kustannusten arvioinnissa. Ostopalvelusopimusten hinnankorotuspaineet henkilöstön saatavuuteen, kansainväliseen tilanteeseen, inflaatioon, hoitoalan palkkaratkaisuun sekä lainsäädäntöön perustuen.

Hyvinvointialueella pidetään sisäistä talouskuriä ja sen riittävyyttä arvioidaan jatkuvasti. Kaikki määritellyt hallintatoimenpiteet on raportoitu alla.

Hallintakeino	Määräpäivä	Hallintakeinon tila
Sisäinen talouskuri	31.5.2024	Valmis
Linjaus poikkeuksellisista hinnankorotusesityksistä	30.6.2024	Valmis
Varautuminen sopimusneuvotteluihin	30.6.2024	Meneillään
Valikoimanhallinta	30.9.2024	Meneillään

11.2 Omavalvontaraportti, erillinen liiteasiakirja